

DE STER

Nummer 1 · Januari 1971 · 71e Jaargang

Een inspirerende boodschap

VAN OUDERLING GORDON B. HINCKLEY

van de Raad der Twaalfen

DE STER

VAN DE HEILIGEN
DER LAATSTE DAGEN

Officieel orgaan
van de Nederlandse Zending
en de Hollandse Ring

Nr. 1 · Januari 1971
71e Jaargang

Redacteur:

Peter Dalebout, president der
Nederlandse Zending,
Amersfoortsestraatweg 214,
Huizen (N. H.).

Coördinator:

H. Gout
Kerkelijk Vertaalebureau
Radesingel 26,
Groningen.

Correspondent voor de Hollandse
Ring: R. L. Schuurman,
Wagenbergstraat 77, Rotterdam.

„De Ster“, uitgegeven door De
Kerk van Jezus Christus van de
Heiligen der Laatste Dagen, ver-
schijnt eenmaal per maand.
Abonnementsprijs: f 6,— per half
jaar f 12,— per jaar.

Gironummer

Voor leden van de Nederlandse
Zending: 240615 — t. n. v. Neder-
landse Zending, Amersfoortse-
straatweg 214, Huizen (N. H.)
Voor leden van de Hollandse Ring:
1673338 t. n. v. Administratie DE
STER, Amstelveen.
Nadruk van de in dit nummer voor-
komende clichés is verboden.

Drukker:

Paul Giese KG, Offenbach a. d. M.
West-Duitsland.

De Heer heeft ons voor zo vele zaken raadgeven en geboden gegeven, dat geen enkel lid van deze kerk ooit twijfels daaromtrent hoeft te hebben. Hij heeft richtlijnen voor ons vastgesteld betreffende persoonlijke deugdzzaamheid, goede nabuurschap, gehoorzaamheid aan de wetten, loyaliteit jegens de regering, de viering van de sabbat, matigheid en onthouding van het gebruik van sterke drank en tabak, de betaling van tienden en offergaven, de armenzorg, de ontwikkeling van gezin en gezinsleven, het uitdragen van het Evangelie, om er slechts enkele te noemen.

Hiervoor hoeft in geen enkel opzicht gestreden te worden of geredetwist. Als wij bij het nakomen van onze godsdienst in ons eigen leven een vaste koers volgen, zullen wij de goede zaak meer bevorderen dan op welke andere manier ook.

Misschien zijn er mensen die ons van het rechte spoor proberen weg te leiden. Ook zijn er wel mensen die ons ergens mee willen verlokken. Wellicht worden we neergehaald, gekleineerd, beschimpt of in de ogen van de wereld belachelijk gemaakt.

Er zijn mensen, zowel in de Kerk als daarbuiten, die ons willen dwingen in bepaalde opzichten van standpunt te veranderen, alsof wij gerechtigd waren ons het gezag toe te eigenen dat alleen God toebehoort.

Wij hebben geen verlangen met anderen te twisten. Wij onderwijzen het Evangelie des vredes, maar wij mogen het woord des Heren niet verzakken, zoals dit tot ons gekomen is bij monde van mannen die wij hebben gesteund in hun roeping als profeten.

Wij moeten op ons standpunt blijven staan en zeggen, om een uitspraak aan te halen van de geschiedkundige Barbara Tuchman, winnares van de Pullitzerprijs: „Dit is mijn geloofsovertuiging. Dit zal ik doen, en dat zal ik nalaten, Dit behoort tot mijn gedragsregels, en dat valt er buiten.“ (Uit: „The Missing Element — Moral Courage“ [Het ontbrekende element — Zedelijke moed.], McCall's, juni 1967, pag. 28.)

○

INHOUD

Onderhoud de geboden, president Joseph Fielding Smith	3
Waarom dopen op achtjarige leeftijd?	3
C. N. Ottosen	5
Zeven onwettige sinnen die wijzen op een ongezond huwelijk, Lindsay R. Curtis, M. D. De ware kennis omtrent de Drieëenheid, Rich. O. Cowan	14
Het nakomen van een belofte, David Lawrence McKay	16
Vaderlandsliefde, bisschop John H. Vandenberg	17

Ken uzelf — ken uw vrienden — ken God, Kathleen Pederson	19
Het ware Leven, Elayna Louise Barber	23
De macht van een getuigenis, Mark E. Peterson ..	24
Zoekt, en gij zult vinden, Johann A. Wondra ..	25
Een ogenblik van gebed met een soldaat, Carla Sansom	27
DE KLEINE STER: Precies goed, Rosalind R. Draper	1
De doedelzak van overgrootvader McDougal, Rosalie W. Doss	4
Spelen met stenen, Peggie Geiselz	8

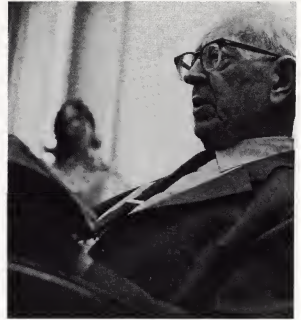
○

DE OMSLAG: Toen Jezus „begon omtrent dertig jaren oud te wezen“ (Luk. 3:23), verliet Hij Nazareth (ongeveer 25 km ten westen van de monding van de rivier de Jordaan gelegen) en daalde af in het rivierdal. Van Nazareth moet Jezus omstreeks 112 km zuidwaarts zijn getrokken, naar „Bethabara, over de Jordaan, waar Johannes was dopende“ (Joh. 1:28), 6 km ten noorden van de plaats waar de rivier uitmondt in de Dode Zee. Jezus liep het troebele, traag stromende water van de Jordaan in, om te worden gedoopt.

„En Jezus, gedoopt zijnde, is terstond opgeklimmen uit het water; en ziet, de hemelen werden Hem geopend, en Hij zag den Geest Gods nederdalen, gelijk een duive, en op Hem komen. En ziet, een stem uit de hemelen, zeggende: Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb!“ (Mt. 3:16-17.) De omslag van deze maand is een reproductie van een schilderij dat dit dooptafereel heeft willen weergeven. Het werd vervaardigd door Harry Anderson, en de Kerk gebruikt reproducties hiervan voor haar bezoekerscentra, bij het onderwijzen van het Evangelie. Zie in verband hiermee het artikel getiteld: „Waarom dopen op achtjarige leeftijd?“

○

Onderhoud de geboden

„Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mij geboden.“ (Joh. 14:15.)

Deze woorden werden door de Meester, enkele uren vóór Zijn dood, tot Zijn discipelen gericht, terwijl Hij met hen bijeenvergaderd was om het pascha te eten.

De Heer vervolgde: „Die Mij geboden heeft, en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelven aan hem openbaren.

„Judas, niet de Iskariot, zeide tot Hem: Heere, wat is het, dat Gij Uzelven aan ons zult openbaren, en niet aan de wereld?

„Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mij woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij

zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken.

„Die Mij niet liefheeft, die bewaart Mij woorden niet; en het woord dat gijlieden hoort, is het Mij niet, maar des Vaders, Die Mij gezonden heeft.“ (Joh. 14:21-24.)

Wij zijn leden van de Kerk, opdat wij bevestigd mogen worden in de waarheid, die de mensen vrijmaakt. De verkondiging is uitgegaan dat het woord des Heren in de Kerk te vinden is en dus hebben wij ons allen laten dopen in de hoop en met het verlangen Zijn geboden te mogen onderhouden, waarbij wij verbonden hebben gesloten en verplichtingen op ons genomen hebben, die ons het eeuwige leven zouden doen beërven. Het zou wel diep bedroevend zijn als wij, nadat wij bijeenvergaderd zijn uit hen die „van de wereld“ zijn (zie Joh.

17:14), overeenkomstig de voor-
spelingen van de profeten van-
ouds, thans om de een of andere
reden de boze een plaats zouden
inruimen in ons hart om de waar-
heid en de liefde tot elkander door
hem te laten vernietigen. Indien wij
Hem liefhebben, zullen wij Zijn ge-
boden onderhouden.

Mochten er mensen zijn die de ge-
boden des Heren overtreden of
deze niet onderhouden, dan blijkt
daaruit dat zij Hem niet liefhebben.
Wij moeten die geboden nakomen.
Door onze werken bewijzen wij dat
wij de Heer onze God liefhebben
met ons ganse hart, en met onze
ganse macht, verstand en sterkte;
en in de naam van Jezus Christus
dienen wij Hem en hebben onze
naaste lief als onszelf. (Zie L. & V.
59:5-6.)

Dit is het woord des Heren, zoals
dit in deze tijden aan de leiding
van Israël is geopenbaard. Wij
moeten een gevoel van liefde voor
al onze medemensen in ons hart
koesteren. Wij mogen onze naasten
in ons hart niet haaten, of ze nu
in de Kerk zijn of daarbuiten, wil-
len wij ons houden aan de gebo-
den des Heren. Met welk recht
kunnen wij ons beklagen over of
vitten op onze broeder, wie hij ook
moge zijn, of pogingen onderne-
men om zijn bekwaamheid te niet
te doen? Wij zijn niet enkel vrien-
den of medeburgers van een stad,
een staat of een land; wij zijn broe-
ders en zusters.

„Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij
elkander liefhebt; gelijk Ik u liefge-
had heb, dat ook gij elkander lief-
hebt.“ (Joh. 13:34.)

„Een nieuw gebod“ — en toch is
dit, evenals vele andere geboden,
zo oud als de eeuwigheid. Er is
nog nooit een tijd geweest waarin
dat gebod niet bestond en niet on-
ontbeerlijk was voor onze zalig-
heid, en toch is het altijd nieuw.

Het veroudert nooit, omdat het op
waarheid berust.

Kort na de oprichting van de Kerk,
heeft de Heer gezegd dat Hij de
Kerk „een nieuw en eeuwigdurend
verbond“ had gegeven, „namelijk
hetgeen sinds den beginne was.“
(L. & V. 22:1.) Die woorden zijn
zeer veelbetekenend. Het was een
nieuw en eeuwigdurend verbond,
maar toch had het altijd al bestaan,
want het was „sinds den beginne.“
Zo is ook dit nieuwe gebod, dat wij
elkander moeten liefhebben, er al-
tijd geweest. De waarheid verou-
dert niet. Het beginsel der liefde is
gisteren en heden hetzelfde, en
het zal ook in de toekomst zichzelf
gelijk blijven. Als ik niet in over-
eenstemming ben met dat begin-
sel, dat een beginsel van eeuwige
waarheid is, dan ben ik voor het
aangezicht des Heren onder ver-
oordeling en heb ik geen gemeen-
schap met Hem.

Jezus heeft gezegd: „Zo iemand
Mij liefheeft, die zal Mijn woord
bewaren; en Mijn Vader zal hem
liefhebben, en Wij zullen tot hem
komen, en zullen woning bij hem
maken.“ (Joh. 14:23.) Beseffen wij
ten volle wat dat eigenlijk zeggen
wil? De geweldige belofte die de
leden van de Kerk die gewillig zijn
zich te houden aan de wet des
Heren en Zijn geboden te bewa-
ren, wordt gedaan, houdt in dat zij
niet alleen een plaats zullen krij-
gen in het koninkrijk Gods, maar
dat zij tevens in de tegenwoordig-
heid van de Vader en de Zoon zul-
len verkeren. En dat is niet alles,
want de Heer heeft ook beloofd
dat al wat Hij heeft aan hen zal
worden gegeven. In Afdeling 84
van Leer en Verbonden is deze
waarheid zeer duidelijk uiteenge-
zet:

„Want allen, die getrouw zijn, tot
het verkrijgen van deze twee pries-
terschappen, waarvan Ik heb ge-

proken, en in het verheerlijken
hunner roeping, worden door de
Geest geheiligd ter vernieuwing
hunner lichamen.

„Zij worden de zonen van Mozes
en van Aäron, en het nageslacht
van Abraham, en de kerk en het
koninkrijk, en de uitverkorenen
Gods.

„En verder, allen, die deze pries-
terschap ontvangen, ontvangen
Mij, zegt de Here;

„Want hij, die Mijn dienstknechten
ontvangt, ontvangt Mij;

„En hij, die Mij ontvangt, ontvangt
Mijn Vader;

„En hij, die Mijn Vader ontvangt,
ontvangt Mijs Vaders koninkrijk;
daarom zal alles, wat Mijn Vader
heeft, aan hem worden gegeven.

„En dit is overeenkomstig de eed
en het verbond, die tot het pries-
terschap behoren.“ (L. & V. 84:33-
39.)

Als wij de geboden des Heren on-
derhouden, zullen wij ons verheu-
gen in de tegenwoordigheid van
de Vader en de Zoon beide; wij
zullen het koninkrijk des Vaders
ontvangen en erfgenenamen van God
zijn- medeërfgenenamen van onze
oudste Broeder (Rom. 8:17.) O,
hoe heerlijk, hoe groot zijn de zeg-
eningen van de Heer voor de heil-
igen der laatste dagen en voor
allen die gewillig zijn de doop te
ondergaan, zich aan de wetten te
houden en de geboden des Heren
te bewaren!

Laat ons de Heer liefhebben, want
dit is de grondslag, het fundament
aller dingen. Dit is het eerste ge-
bod. Het tweede gebod: onze
naaste lief te hebben als onszelf,
is hieraan gelijk, en als wij dit heb-
ben gedaan, dan hebben we de wet
vervuld, omdat er dan niets onge-
daan zal blijven. (Zie Mt. 22:37-39.)
De Heer zegene u, mijn broeders
en zusters. Laat ons samen verenig-
d in de dienst des Heren staan.

Waarom dopen op achtjarige leeftijd ?

DOOR C. N. OTTOSEN *

Christus heeft Nicodemus duidelijk gemaakt dat „zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan.“ Ter nadere toelichting voegde Hij hieraan toe: „Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden.“ (Joh. 3:5 en 7.) Bekering en doop zijn noodzakelijke voorwaarden om tot de Kerk van Jezus Christus te worden toegelaten. Dit is de poort waar iedereen doorheen moet om vergeving van zijn zonden te kunnen verkrijgen, waardig te worden geacht om de Heilige Geest te ontvangen en een lid te worden van Gods Koninkrijk. (Zie Hand. 2:38 en II Ne. 31:17.) Dit bevel geldt voor alle mensen; Christus heeft immers bij gelegenheid van Zijn doop tot Johannes gezegd: „Laat nu af; want aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen“. (Mt. 3:15.) Eén zeer opmerkelijke uitzondering op deze regel wordt gemaakt voor kleine kinderen. Christus zeide: „Laat af van de kinderkens, en verhindert hen niet tot Mij te komen; want derzulken is het Koninkrijk der hemelen.“ (Mt. 19:14.) Toen legde de Heiland hun de handen op en zegende hen. De profeet Mormon verkondigde: „Kleine kinderen kunnen zich niet bekeren; ... En hij, die zegt, dat kleine kinderen de doop behoeven, verloochent de barmhartigheden van Christus, en acht Zijn verzoening en de kracht van Zijn verlossing waardeloos.“ (Moro. 8:19-20.)

Hieruit volgt vanzelfsprekend dat deze uitspraak van Mormon en soortgelijke Schriftuurplaatsen alleen van toepassing zijn totdat het kind zich over heeft ontwikkeld en is uitgegroeid dat het in staat is zich te bekeren, het onderscheid kent tussen goed en kwaad en voortaan aansprakelijk mag worden geacht voor zijn eigen daden. Nadat het dit punt in zijn ontwikkeling heeft bereikt, moet het ook worden „geboren uit water en Geest“ om het Koninkrijk van God te kunnen binnengaan en het lidmaatschap van Christus' Kerk te verkrijgen. Het feit dat Christus verkondigde dat de doop een gebiedende eis was voor alle mensen, is niet in schriftuurlijke tegenspraak met het gezegde van Mormon dat kleine kinderen niet gedoopt hoeven te worden. Het ligt voor de hand dat bekering in den prille kinderjaren onmogelijk is, maar later wordt dit in een bepaald stadium van hun ontwikkeling wel mogelijk. Al het tegenovergestelde is in strijd met de bedoelingen van een wijs en minzaam Vader in de hemelen. Het valt slechts te verwachten dat er in het leven van een zich ontwikkelende persoonlijkheid eenmaal een tijd komt dat hij ter verantwoording geroepen kan worden voor zijn daden, zich kan bekeren van dwaalwegen en „alle gerechtigheid kan vervullen“, evenals alle andere mensen. Kerken die de kinderdoop toepassen en hun standpunt proberen te verdedigen zullen bemerken dat ze deze gewoonte niet met schriftuurlijke bewijzen of anderszins kunnen staven. De gezichtspunten der geestelijken lopen uiteen. St. Augustinus verwees alle ongedoopte kinderen naar het eeuwige vuur van de hel, maar bij wijze van verontschuldiging schreef hij eveneens: „Geloof mij, ik word door geen geringe moeilijkheden belaagd, en ik zou volstrekt niet weten wat ik hierop moest antwoorden.“ Vincent Wilkin, de rooms-katholieke rector van de universiteit in Liverpool, deed wat water in de wijn en verkondigde als zijn theorie dat ongedoopte kinderen wel in de hemel komen, maar eerst aan het einde van de

wereld, bij de wederkomst van Christus. Dan zal de erfzonde, evenals de dood, worden teniet gedaan. Dan zouden kleine kinderen de hemel mogen binnengaan, daar hun enige zonde de erfzonde was.¹

De hedendaagse openbaring komt ons te hulp, heldert de zaak op en bevestigt het feit dat kinderen beneden de jaren des onderscheids en der verantwoordelijkheid niet belet zal worden Gods Koninkrijk binnen te gaan en dat zij niet hoeven te voldoen aan de verordening van de doop totdat zij de jaren van onderscheid en verantwoordelijkheid hebben bereikt. De Heer heeft de Kerk bij monde van de profeet Joseph Smith onderricht dat „niemand in de kerk van Christus kan worden opgenomen, tenzij hij de jaren van verantwoordelijkheid jegens God heeft bereikt, en in staat is zich te bekeren.“ (L. & V. 20:71.) Bovendien heeft Hij nader aangeduid dat „kinderen moeten worden gedoopt voor de vergeving hunner zonden, en het opleggen der handen ontvangen, wanneer zij acht jaar oud zijn.“ (L. & V. 68:27.) Daarbij zijn de ouders verplicht ervoor zorg te dragen dat het kind begrijpt wat bekering betekent, dat het wordt onderwezen in het geloof in Christus, de Zoon van God, en wordt voorbereid op de verordening van de doop op die leeftijd, anders „zij de zonde op het hoofd der ouders.“ (L. & V. 68:25.)

In hoeverre is het nu al dan niet willekeurig om de achtjarige leeftijd aan te duiden als de leeftijd waarop kinderen verantwoordelijk geacht kunnen worden voor hun daden, een leeftijd waarop men mag verwachten dat zij tot oordelen en onderscheiden in staat zijn, zodat van hen vereist kan worden zich te bekeren en te laten dopen? Bestaat er enig feit, enige ondervinding of logica, op grond waarvan de aanduiding van acht jaar als de leeftijd der verantwoordelijkheid gewettigd is? Zijn kinderen op die leeftijd wel in staat het onderscheid te kennen tussen goed en kwaad. Kunnen zij zich bekeren en de verplichtingen van het nieuwe leven op zich nemen, gelegenheden en plichten die zij kunnen krij-

gen na de doop en het ontvangen van de Heilige Geest?

Het is interessant op te merken dat men op bepaalde studie- en werkerreinen achtjarige unaniem beschouwt als mensen die de leeftijd der verantwoordelijkheid hebben en aan het begin staan van een periode in hun ontwikkeling, waarin zij in staat zijn tot onderscheiden, oordelen en zelfdiscipline, waarin zij beseffen kunnen wanneer er gevaar dreigt en het verschil kennen tussen goed en kwaad. Onderzoekingen op het gebied van de kinderpsychologie geven op die vragen in sterke mate bevestigende antwoorden en staven de bovenstaande gevolgtrekkingen.

Hoe is het met een kind op achtjarige leeftijd gesteld?

Drs. Arnold Gesell** en Frances L. Ilg van de kliniek voor Kinderontwikkeling aan het Yale University College of Medicine, hebben jarenlang samen de ontwikkeling, groei en de denkwijzen van kinderen bestudeerd en onderzocht. Zij zijn daarbij tot de volgende conclusies gekomen:

De achtjarige heeft meer van een mens volgens volwassen maatstaven. Bij hem overheerst de neiging om telkens hem overkomt te beoordelen en naar waarde te schatten, en na te gaan wat daarvan de oorzaak is. Hij heeft zich al in hoge mate losgemaakt van de overheersing van zijn ouders en leraars. Hij en zijn schoolkameraden zorgen voor hun eigen discipline en regelen hun eigen bezigheden door onderlinge kritiek en verantwoordelijke taken te verdelen.

Hij krijgt veel vaker gevoels van schaamte en zijn afkeer van onwaarheid en leugen neemt toe. Hij geeft toe wat hij heeft misdaan en uit zijn handelingen blijkt dat hij zich aan zedelijke normen houdt en oprecht is. Hij leert zijn verlies te nemen en aanvaardt belemmeringen en beperkingen die hem door speelkameraden worden opgelegd.

Hij is geen klein kind meer. Op zijn vijfde, zesde en zevende jaar kwam hij telkens in aanraking met bepaalde facetten van de steeds groter wordende mensenwereld, hij zag uitsluitend

momentopnamen en wist zich bij stukjes en beetjes aan te passen. Maar op zijn achtste jaar begint hij gevolgtrekkingen te maken en te onderscheiden, en zijn wereld is minder onsamenhangend. Hij ziet zichzelf als een mens onder de mensen en als een lid van de samenleving. Hij stelt belang in de beoordeling van zijn eigen prestaties en zijn verhouding tot anderen, en hij wil graag leven overeenkomstig de maatstaf die andere mensen voor hem aanleggen.

De achtjarige kan zijn gedachten beter beheersen, besluiten nemen, de dingen grondig doordenken. Hij wil goed zijn en is zich nu bewust geworden van die twee tegengestelde krachten van goed en kwaad. Hij voelt zich verantwoordelijk voor zijn daden en is bereid de gevolgen daarvan te aanvaarden. Hij is waarheidlievender en koestert een levendige belangstelling voor het geloof en voor de Bijbel. Hij geeft blijk van meer initiatief om er op uit te gaan en zijn omgeving te leren kennen.²

In zijn boek *Stability and Change in Human Characteristics* (Stabiliteit en veranderlijkheid in de karaktereigenschappen van de mens) stelt Dr. Benjamin S. Bloom in feite, dat een kind voor zijn vierde jaar de helft van zijn verstandelijke vermogens verkrijgt, en dat hij omstreeks zijn achtste levensjaar tot 30% meer komt, of tot 80% van zijn intelligentie.³

William Johnz, hoofd van de school voor lager onderwijs aan misdeelden in Berkeley (Californië) moet eens hebben verklaard:

„De beste leeftijd voor het doen van onderzoekingen op het gebied van de abstracte wetenschap en de wiskunde ligt ongeveer tussen iemands achtste en elfde levensjaar.“⁴

In 1938 werd er een rechtsgering in hoger beroep naar het Hooggerichtshof van de staat Michigan verwezen. De zaak ging over de verantwoordelijkheid van kinderen omstreeks de leeftijd van zeven jaar en het vermogen van kinderen van die leeftijd in het algemeen om te reageren op gevaarlijke situaties en hun besef van de mate van voorzichtigheid, onderschei-

ding en verstandig oordeel, welke nodig zijn voor het vermijden van letsel in verband met het autoverkeer. Het oordeel van de rechters verwees naar de conclusies van vele geleerden en andere waarnemers op het gebied van de zorg, het onderwijs en de psychologie van het kind, en vermeldde vervolgens:

Hoe rechtvaardigt men op grond van werkelijke feiten, wetenschappelijke bewijzen of onderzoekingen een verschillende behandeling van kinderen beneden de leeftijd van zeven jaar, ten opzichte van hen die deze leeftijd zijn gepasseerd? Men moet wel onder de indruk komen van het feit dat deze conclusies, die reeds eeuwen geleden vaste vorm hebben aangenomen ten aanzien van de bijzondere positie die een kind op die leeftijd inneemt, zijn bevestigd door hedendaagse waarnemers en specialisten in de kindezorg, het onderwijs aan en de psychologie van het kind. . . . In de conclusies waartoe men door dat onderzoek is gekomen, doet zich het opmerkelijke feit voor dat de zevenjarige leeftijd een overgangsstadium betekent in de verstandelijke ontwikkeling van kinderen. In de overvloedige en rijke literatuur die aan dit onderwerp is gewijd, wordt telkens weer nadrukkelijk

gewezen op deze leeftijd, die kenmerkend wordt geacht voor het ontstaan van het denken en het redelijk verstand, waarop het kind met anderen van gedachten begint te wisselen en een besef van rechtvaardigheid begint te krijgen. In gezaghebbende kringen is men van oordeel dat deze leeftijd de overgang aangeeft van de periode van egocentrisch denken en spreken naar gedachtenwisseling, maatschappelijk denken en samenwerking. Kortom, de leeftijd van zeven jaar mag worden beschouwd als de drempel waarover een menskinde gaat van het rijk van droom en verbeelding naar de wereld van werkelijkheid en feiten.⁵

Bij het rechtswezen in de Verenigde Staten van Amerika hebben oordeelkundige meningen en beslissingen van vele rechters zich uitgesproken over de rijpheidskenmerken van kinderen in de leeftijd van zeven en acht jaar, waarbij ze tot conclusies kwamen die in wezen gelijkkluidend waren met die van de geleerden en kinderpsychologen. De federale en staatsrechtbanken hebben zich gedwongen gezien nader in te gaan op dit vraagstuk en het onder ogen te zien, om te kunnen bepalen of het betrokken kind voldoende verstand en onderscheid-

dingsvermogen bezat om verantwoordelijk te worden gesteld en tot nalatig gedrag in staat te worden geacht.

De vraag waarmee het gerecht zich bezig houdt, zou men eenvoudig zo kunnen stellen: op welke leeftijd of op welk punt in de ontwikkeling en groei van het jonge kind mag worden gezegd dat het zich voldoende ontwikkeld heeft om voor zijn daden aansprakelijk te worden gesteld? Wanneer bezit het voldoende verstand en ervaring om goed van kwaad te kunnen onderscheiden? Wat is nalatig gedrag dat iemand krachtens de wet ten laste kan worden gelegd, en wordt hierdoor aan anderen letsel toegebracht, of bijgedragen tot benadeling van de betrokkene zelf?

Een volwassene is schuldig of medeschuldig aan nalatigheid als hij de wet niet nakomt of niet reageert zoals een „verstandig en voorzichtig persoon“ onder dezelfde omstandigheden zou reageren.⁶ Er is echter door de rechtbanken nog geen duidelijk omschreven regel gevonden ter vaststelling van een overeenkomstige maatstaf van voorzichtigheid voor kinderen of kleine kinderen. Het gerecht heeft slechts node een dergelijke objectieve regel willen vaststellen voor kinderen in hun prille levensjaren. Het vraagstuk in-

zake verstand, ervaring, begrip en het kennen van het onderscheid tussen goed en verkeerd gedrag verschilt teveel in de prillere levensjaren; de rechtbanken zijn dan ook van opvatting dat geen enkele uit volwassenen bestaande jury kan beoordelen hoe de geest van „verstandige en voorzichtige“ kinderen op een bepaalde leeftijd zou reageren onder bepaalde omstandigheden.⁷ Bijgevolg zijn er twee aanvaardbare regels ontstaan. De zogenaamde regel van Illinois bepaalt willekeurig dat er afdoende vermoedens bestaan voor de onbekwaamheid van ieder kind tot en met de leeftijd van zeven jaar. Deze regel wordt gevolgd in de overgrote meerderheid der Verenigde Staten. De andere regel, die bekend staat als de regel van Massachusetts, houdt het ervoor dat er een weerlegbaar vermoeden bestaat voor de onbekwaamheid van kinderen tot en met de leeftijd van zeven jaar.⁸ Dit schijnt de conclusie te billijken dat krachtens beide regels de rechtbanken erkennen dat men onbekwaamheid mag veronderstellen bij kinderen tot en met de leeftijd van zeven jaar. Het enige verschil is dat de meeste staten die veronderstelling als beslissend beschouwen, terwijl deze door de minderheid als weerleg-

baar wordt beschouwd. Wij kunnen nogmaals concluderen dat alle staten de leeftijd omstreeks het zevende en achtste jaar als een scheidingslijn beschouwen tussen kinderen van jongere leeftijd, die niet in staat worden geacht tot een oordeel des onderscheids, en die van acht jaar en ouder, die daartoe wel in staat worden geacht en nu toerekenbaar zijn voor hun gedrag en naar de feiten geoordeeld kunnen worden, evenals volwassenen. Het ligt niet in mijn bedoeling, de regel van Illinois óf die van Massachusetts hetzij te verdedigen of te rechtvaardigen op het gebied van de wet op nalatigheid, voor zover deze van toepassing is op kleine kinderen. Het is evenwel gewenst de nadruk te leggen op het feit dat, ongeacht welke van deze beide regels wordt opgevolgd, de leeftijd omstreeks het zevende of achtste jaar de overgangslinie is gebleken in de verstandelijke ontwikkeling van het kind. Men heeft bevonden dat deze „kritieke leeftijd der toerekenbaarheid“ dezelfde is op het gebied van kinderpsychologie, het strafrecht, tradities en opvoeding. Alle rechtbanken erkennen dat kinderen in hun prille jeugd, in de leeftijd tot en met vijf of zes jaar, nog niet voldoende tot hun verstand zijn gekomen om te worden beschuldigd van nalatigheid of medeplichtigheid daaraan, en dat zij niet in staat worden geacht tot strafbare nalatigheid. Een zeker gerechtshof heeft dit als volgt tot uitdrukking gebracht:

„Wij volgen de door tal van hoogedachtbare autoriteiten bekendgemaakte regel dat een kind beneden de leeftijd van zeven jaar niet in staat is zich medeschuldig te maken aan strafbare nalatigheid.“⁹

Een bespreking van enig rechtskundig onderwerp zou eigenlijk niet volledig zijn zonder te zinspelen op een uitspraak van de beroemde oude Engelse rechterlijke autoriteit Sir William Blackstone, die omstreeks 1765—1769 zijn vermaarde commentaar schreef, waarin hij het volgende verklaarde: „Beneden de leeftijd van zeven jaar kan een kind zich inderdaad niet schuldig maken aan een ernstig misdrijf,

want een misdadig overleg is dan welhaast onmogelijk, maar op achtjarige leeftijd kan hij wel schuldig zijn aan een zware misdaad...“¹⁰ Dit slaat natuurlijk op de verantwoordelijkheid voor misdrijf, maar toch geeft het weer hoe men vroeger dacht over hetgeen waartoe een klein kind in staat was en over de jaren der verantwoordelijkheid heen.

Blackstone memoreert het geval van een achtjarige jongen die twee schuren in brand stak en tot de strop werd veroordeeld op grond van de zeventiende-eeuwse rechtspraak, maar zelfs toen, onder de meedogenloze rechtspleging van die tijd, was zeven jaar nog een onschuldige leeftijd.

Ten aanzien van kinderen van acht jaar en ouder vinden wij ook weer de onvermijdelijke menselijke verschillen, maar het is wel heel interessant op te merken dat het gros van deze gevallen een vaste lijn vertoont. In weerwil van deze uit menselijke meningsverschillen voortvloeiende variaties, worden door de bestaande overeenkomst tussen de meeste gerechtelijke beslissingen waarbij de verantwoordelijkheid van een kind voor zijn eigen gedrag in het geding is, de volgende algemene conclusies gerechtvaardigd: (a) beneden de leeftijd van zeven jaar wordt een kind niet in staat geacht met voorbedachten rade te werk te gaan en is het dus niet verantwoordelijk of toerekeningsvatbaar voor nalatigheid in de zin der wet; (b) op zevenjarige leeftijd wordt hij door de meerderheid der rechtscollages nog onbekwaam en ontoerekenbaar geacht, maar vele rechtbanken beschouwen deze regel als aanvechtbaar; zij dringen aan dat er in elk geval bewijzen geleverd moeten worden van de individuele vermogens van het kind, zijn verstandig oordeel, opleiding, afkomst en onderscheidingsvermogen, en laten de uitspraak over aan het gerechtshof of aan de jury; (c) na het bereiken van de achtjarige leeftijd heeft het kind de jaren des onderscheids bereikt; het heeft dan voldoende verstandelijke vermogens om goed van kwaad te kunnen onderscheiden en wordt voor-

taan als een volwassene beschouwd en als zodanig behandeld.

In de loop der eeuwen hebben allen die een studie hebben gemaakt van het onrechtmatig en misdadig gedrag bij kinderen, zoals kinderpsychologen en -rechters, blijkbaar bemerkt dat de ontwikkeling van een normaal kind op zijn achtste levensjaar een zodanig stadium heeft bereikt dat het kind voldoende gerijpt mag worden geacht om voor zijn daden aansprakelijk te worden gesteld. Het voorgaande bewijsmateriaal is alleen geleverd tot staving van hetgeen door de heiligen der laatste dagen het beste bewijs ter wereld wordt geacht inzake de vraag wanneer de kinderdoop wordt vereist, nl. het door God persoonlijk aan Joseph Smith gegeven voorschrift dat kinderen gedoopt moeten worden wanneer zij acht jaar oud zijn. Alle overige bewijzen zijn van ondergeschikt belang. ○

- * C. N. Ottosen, groepsleider van de hogepriesters van de Wasatch Second Ward (Salt Lake City), is gemachtigde voor het verzekeringswezen in de staat Utah.
- ** Gesell, Arnold L. — Amerikaans psycholoog en kinderarts (1880—1961).

Aantekeningen:

- 1 „Suffer the little children“, Time van 10 Nov 1961, pag. 52.
- 2 Arnold Gesell en Frances L. Ilg, The child from five to ten, New York Harper and Brothers, 1946, pag. 160—166.
- 3 Benjamin S. Bloom, Stability and change in human Characteristics, New York, John Wiley and Sons, 1964, pag. 68.
- 4 Salt Lake Tribune, 15 Dec 1966, pag. A-17.
- 5 Tyler vs Weed (Michigan 1938), 280 N. W. 827, pag. 832.
- 6 Section 15.1, Utah Jury Instruction Forms.
- 7 Tyler vs Weed (Michigan 1938), pag. 833—836.
- 8 174 A. L. R. 1103; 77 A. L. R., 2nd 913.
- 9 Baker vs Alt (Michigan 1965), 132 N. W. 2nd 614, pag. 620. Tyler vs Weed, pag. 838.
- 10 Blackstone Commentaries, deel IV, afdeling 23.

Zeven onveilige seinen die wijzen op een ongezond huwelijk

DOOR LINDSAY R. CURTIS, M. D.*

In de loop van vele jaren waarin ik als arts en als bisschop consult heb gegeven, heb ik bepaalde onveilige seinen gesignaleerd, die wijzen op een ongezond huwelijk; ze zijn als waarschuwend vlaggesein of een geel flikkerlicht op een drukke straatweg. Wie zo verstandig is om deze onveilige seinen op te merken, zal óf vaart minderen, óf omkeren en een veiliger weg kiezen, weg van tragische misverstanden en echtscheiding.

Het is van belang zich te realiseren dat geen van die onveilige seinen onherroepelijk zijn en op onafwendbare gevaren wijzen, maar als men er geen acht op slaat en ze laat voor wat ze zijn, zonder er iets aan te doen, dan kan dit voor een huwelijk fatale gevolgen hebben. Zie eens of een ervan ook op uw huwelijk van toepassing is.

Het prijsgeven van de gewone hoffelijkheid

Jaren geleden was ouderling Thomas E. McKay¹ in Zwitserland mijn zendingspresident. Enkele jaren later bracht hij een bezoek aan mijn kan-

toor, samen met zijn charmante vrouw. De gezondheidstoestand van president Thomas E., zoals hij door velen werd genoemd, ging in die tijd achteruit, maar zijn geestkracht niet. Slechts met veel moeite kon hij zich voortbewegen, waarbij hij dan aan zijn ene zijde nog de steun van zijn wandelstok nodig had, en aan zijn andere zijde die van zuster McKay.

Ik zag hoe hij langzaam de stoep treden van onze kliniek afdaalde en zijn auto bereikte, die vlak voor het kantoorgebouw geparkeerd stond. Slechts node aanvaardde hij de hulp van zuster McKay en alle overige hulpverlening onzerzijds wees hij af. Daar ouderling McKay om gezondheidsredenen destijds zelf niet kon rijden, verwachtte ik dat zuster McKay hem wel naar de passagierszitplaats aan de andere zijde van de wagen zou geleiden, maar de ridderlijkheid, waardoor de familie McKay werd gekenmerkt, mocht zelfs niet wegens ziekte worden prijsgegeven. Op zijn aandringen begaven beiden zich naar de zijde van de auto waar de bestuurderszitplaats zich bevond, waar hij galant het portier voor

zuster McKay opendeed en het weer sloot toen zij was ingestapt. Eerst daarna schuifde ouderling Thomas E. McKay wankelend en met grote moeite naar de andere kant van de wagen, zich met één hand daaraan vasthoudend en met de andere hand steunend op zijn wandelstok. Zo baande hij zich voetje voor voetje een weg naar de zitplaats naast haar.

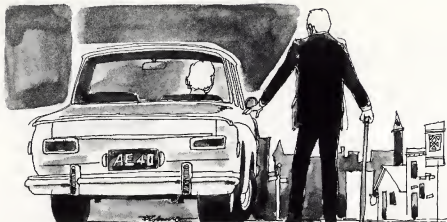
Eenvoudige dingen, zoals een autoportier openen, een vrouw in haar mantel helpen, haar vóór laten gaan, haar schreden leiden, haar het eerst laten plaatsnemen en haar daarbij behulpzaam zijn, allemaal kleinigheden, of niet? Spreken ze niet duidelijker dan woorden van een liefde en een achting, een tederheid die slechts weinigen van ons tot uitdrukking weten te brengen?

Dankjewel. Alsjeblieft. Neem me niet kwalijk. Laat mij 't maar doen. Ik hou van je. Van hoe groot belang zijn die luttele woorden, te rechter tijd uitgesproken.

Ergens aan het begin van een zandweg, die van de straatweg af naar een heel klein plaatsje leidt, staat een bord, met als opschrift: „Voorzichtig bij het kiezen van uw wagensporen. De eerstvolgende 14 km komt u er niet meer uit.”

Kies uw gewoonten met verstand — u komt er wellicht uw hele verdere leven niet meer van los!

Eén van die wagensporen (als men ze zo mag noemen) waarin de familie McKay klaarblijkelijk haar leden van jongs af aan heeft leren rijden, is de vaste gewoonte van hoffelijkheid en ridderlijke voorkomendheid geweest, die hun levenslang is bijgebleven.

Omstreeks zes uur 's avonds kwam Wijnand de voordeur in, juist op tijd om een kibbelarijtje aan te horen tussen twee moegestoeide zontjes. Joke was druk bezig met het avondeten, dat ze klaar wilde hebben bij Wijnands thuiskomst na een afmattende kantoor dag vol teleurstellingen.

't Werd er niet beter op toen de vierjarige Boris het hele tafellaken met zijn melk bemorste, of toen Trudy haar bordje niet wou leegeten, maar tenslotte was de maaltijd toch afgelopen. Wijnands „ik“ herinnerde hem aan de voetbalwedstrijd die vlak na het eten op de t.v. zou komen. Bovendien had hij een uitnodiging gekregen om als invaller mee te doen met een wedstrijd van de kegelclub.

Wijnands „wij“ spoorde hem aan en wees hem erop dat de kinderen in bad gedaan moesten worden en naar bed

gebracht, en vestigde er zijn aandacht op dat Joke nog wel eens een zwaardere dag achter de rug kon hebben dan hijzelf. Ze was waarschijnlijk nog vermoeider dan hij en ze zou het waarderen als hij haar een handje hielp met de afwas, met het in bad stoppen en naar bed brengen van de kinderen. Inwendig kon Wijnand zich ook de dankbare uitdrukking op Joke's gezicht voorstellen, als hij het idee zou opperen om die avond voor een verzetje samen eens uit te gaan.

Geef uw echtgenote de gelegenheid bijv. te zeggen: „Nee, dank je. Ik geloof niet dat ik 't vandaag kan klaar spelen. Waarom ga je voor deze keer niet eens met je vrienden uit?“

Kleine opofferingen voor elkaar zo nu en dan kunnen geen kwaad in een huwelijk, vooral als ze ongevraagd zijn en onverwacht. In het begin van het huwelijksleven van mijn ouders, toen ze slechts een inkomen hadden van f 36,— per week, en tobben moesten om hun tienden, hun huishuur en hun levensonderhoud te bekostigen en nog iets te sparen voor de te verwachten gezinsuitbreiding, voelden ze zich toch rijk, omdat ze elkaar hadden. Mijn moeder vertelde hoe mijn vader in die tijd vaak van zijn werk naar huis kwam lopen (6-8 km) om een dubbeltje tramgeld te besparen en voor haar een sinaasappel te kunnen kopen. Dat offer werd hem ruimschoots vergoed door de blijdschap en waardering die zij betoonde voor dat kleine geschenk.

Koppig stilzwijgen

Judith, een aantrekkelijke 29-jarige moeder van drie kinderen, beklaagde zich eens dat haar man elke avond als hij thuiskwam van zijn werk niets tegen haar wilde zeggen.

„Wat voor doet je man precies, Judith?“ vroeg ik.

„Hij werkt op een kantoor. 't Heeft iets met inkoop te maken, gelooft ik.“

„Wat doet hij dan eigenlijk? Hoeveel verantwoordelijkheid draagt hij? Is hij blij met de kansen die hem in zijn werkring worden geboden? Ben je trots op hem en op wat hij doet?“

„Gunst, zoveel weet ik ook niet van zijn baantje af.“

„Heb je hem er eigenlijk wel eens naar gevraagd? Kan het je wel wat schelen hoe hij het daar maakt? Heb je belangstelling getoond toen hij je erover begon te vertellen, of ging je teveel op in de moeilijkheden van de kinderen of in je eigen belangen?“

Erviel een langdurige, pijnzende stilte, voordat Judith toe gaf dat haar gebrek aan belangstelling wel eens de reden kon zijn van zijn zwijgzaamheid. Oprechte belangstelling is het beste begin voor een goed gesprek. De mensen voelen er niets voor te praten voordat ze belangstellende toehoorders hebben gevonden.

Begin een gesprek met een korte, ernstig gemeende vraag, en wees dan bereid om opmerkzaam te luisteren. Het verbaast u misschien hoeveel uw man (of uw vrouw) te vertellen heeft als u werkelijk geïnteresseerd bent het aan te horen.

Mannen die zich erover beklagen dat ze zich niet kunnen veroorloven wat hun vrouw nodig heeft, hebben blijkbaar over 't hoofd gezien dat ze met elkaar kunnen spreken. Praten kost niets, maar voor een vrouw die zich verwaarloosd voelt, kan het meer

waard zijn dan al wat met geld te koop is. In bepaalde omstandigheden kan zwijgen goud zijn, maar wanneer er om gedachtenwisseling gevraagd wordt, is zo'n stiltte geladen met wanbegrip. Er zijn gelegenheden waarbij alles misschien faalt, behalve woorden.

De afwezigheid van complimentjes

Sylvia is een uiterst nauwgezette, efficiënte, keurig geklede vrouw. Nu haar kinderen voor hun studie naar elders vertrokken zijn, werkt ze als secretaresse op kantoor.

Met welke moeilijkheid heeft Sylvia nu te kampen?

„Ik voel mij in mijn werkkkring aange-trokken tot een man.”

„Hoe heb je hem leren kennen?” vroeg ik haar.

„Iedere dag komt hij langs mijn bureau en dan maakt hij opmerkingen over mijn werk, mijn kapsel of mijn kleding. Hij heeft er slag van mij een gevoel van eigenwaarde te geven. Sinds hij

in mijn nabijheid is, ben ik in mijn eigen ogen wel honderd procent meer waard geworden.”

Uit verdere ondervraging bleek dat Sylvia altijd gelukkig is geweest met haar echtgenoot. „Ik houd heus wel van hem, maar hij maakt me nooit eens een complimentje. Hij beurt me niet op. Zo nu en dan zit hij wel op me te vitten.”

„Wanneer hij aanmerkingen op je maakt, verdien je het dan ook?” vroeg ik.

„Och, doorgaans wel, maar het gaat er juist om dat hij niet veel zegt als ik iets goed doe. Hij let er niet op hoe ik mijn haar opmaak, of hoe ik eruit zie, of als ik een nieuw parfum heb. Ik geloof dat ik nu juist iemand ben tegen wie je zoiets moet zeggen.”

Later was ik in de gelegenheid met Sylvia's echtgenoot te praten, want Jaap maakte zich zorgen over Sylvia's belangstelling voor haar bewonderaar op kantoor.

„Sylvia weet best dat ik haar waardeer en alles wat ze doet. Stel je voor hoe ik voor haar toch al wat ze nodig heeft. Ze heeft haar eigen auto. Er ontbreekt niets in ons huis. Wat wil een vrouw dan nog meer?” zei Jaap.

„Sylvia wil nu juist datgene wat haar zogenaamde bewonderaar haar geeft, en dat is precies wat jij over 't hoofd hebt gezien. Misschien besteed je wel aandacht aan haar, maar voor wat haar betreft weet je niet eens dat ze bestaat. En waarom? Omdat je 't niet tegen haar zegt. Een vrouw voelt gewoonweg niet dat de complimenten die je haar gaf voordat je met haar getrouwd was voldoende zijn om er je hele huwelijksleven lang mee toe te kunnen, zonder dat ze telkens weer versterkt en herhaald worden.”

Jaap is nu een campagne gaan voeren om zijn vrouw hemelhoog te verheffen. Wat hij zegt is geen vleierij — het is volkomen waar — maar voorheen had hij het allemaal als vanzelfsprekend beschouwd.

Sylvia's moreel gaat nu met sprongen omhoog en ook haar man stijgt voortdurend in haar achting. Er is weer hoop voor het behoud van dit huwelijk.

Er gaan maar al te veel huwelijken stuk door verzuim. Daarbij blijven beide echtelieden eenvoudig in gebreke het spel eerlijk uit te spelen. Van iedere getrouwde man en vrouw wordt gevraagd dat zij elkaar complimenten maken en dat niet zeven maal, maar zeventig maal zeven maal — iedere maand!

Nalaten om samen te bidden

Als blikken dolken waren geweest, dan zouden Leo en Ina in hun bloed

hebben gebaad. „'t Is voorgoed uit tussen ons,” zei Ina, „maar Leo stond erop dat we toch bij U op bezoek zouden gaan. 't Heeft heus niet veel

zin te proberen de boel op te lappen.”

„Toch heb ik ergens in mijn achterhoofd een beeld,” zei ik, „dat helemaal niet in deze scheiding past. Het komt me voor dat ik me een bruidje herinner, van top tot teen vol levenslust, dat zo aanbiddelijk verliefd was dat ze op de hele wijde wereld niemand anders zag dan hem. Ook herinner ik mij een jongeman die zijn ogen niet van zijn liefvallige bruid kon afhouden, toen hij haar het jawoord gaf. Je zult me toch moeten toegeven dat jullie toen gelukkig waren, niet?”

„Jawel,” zei Ina, „maar dat is nu allemaal voorbij. Nu hebben wij geen goed woord meer voor elkaar over.”

„Goed,” vervolgde ik, „destijds waren jullie wel gelukkig. Bovendien herinner ik me toevallig nog dat jullie beiden, toen je terugkwam van de tempelplechtigheid, zeer hooggestemde gevoelens hadden ten aanzien van jullie hele toekomst. Ik mag toch ook aannemen dat jullie de raad die je toen is gegeven ter harte genomen hebben en dat je samen gebeden hebt?”

„Ja, dat hebben we,” zei Ina, „maar dat is nu al zo lang geleden.”

„Ik veronderstel dat jullie vaak samen gebeden hebt, met de armen om elkaar heengeslagen en de Heer om hulp hebt gevraagd, wanneer je met moeilijkheden zat?”

Ditmaal was Leo aan de beurt om iets

te zeggen. „Ja, dokter, dat is precies wat we hebben gedaan, en vaak ook. En ik meen te weten waar u heen wilt. Wat u nu verder nog wilt vragen is waarom wij de Heer niet gevraagd hebben ons te helpen bij het oplossen van onze meningsverschillen, zodat we niet in de toestand zouden zijn gekomen waarin wij ons nu bevinden? Heb ik geen gelijk?”

„In zekere zin wel. Wat ik graag zou willen weten is wanneer en waarom jullie zijn opgehouden samen te bidden?”

„Dat is een lang verhaal, maar ik moet toegeven dat wij al zijn opgehouden samen te bidden *voordat* we eigenlijk erg met elkaar overhoop lagen. Als priesterschapsdrager van mijn gezin moet ik bekennen dat ik nalatig ben geweest en in veel opzichten te kort ben geschoten.”

„Geven jullie me nu eens allebei een eerlijk antwoord. Als jullie nu eens het geluk, de liefde, het vertrouwen en de intimiteit konden genieten die jullie hadden toen je pas getrouwd was, zouden jullie dat dan aannemen?”

Ina veerde op. „Dokter, dat is een zwaargeladen vraag, met meer dan één „als” erin, maar het ligt wel voor de hand dat het antwoord „ja” is; maar toch ben ik bang dat het te laat is, vooral na alles wat we tegen elkaar hebben gezegd.”

„Leo en Ina, hebben jullie ooit in je leven wel eens iets gedaan, waarvan je zou willen dat je 't niet had gedaan? Daar hoef je niet eens op te antwoorden, omdat het met ons allen zo is gesteld. Zouden jullie graag willen dat de Heer dat alles volkomen uitwist en er niet meer aan dacht, zodat je met een schone lei kon beginnen?”

„U weet best dat we dat graag zouden willen, dokter,” zei Leo.

„Welnu dan, als je dat zou willen, en je verwacht dat de Heer over al wat je gedaan mag hebben barmhartig zal zijn, is het dan teveel van je gevraagd om zelf te vergeven en te vergeten wat je elkaar hebt aangedaan? Zou het jullie teveel zijn met mij in gebed naar te knielen en de Heer te vragen onze zonden te willen vergeven

en ons het vermogen te schenken ook elkaar te vergeven?”

„Als we daar dan toch mee bezig zijn, zouden we Hem dan niet meteen vragen of Hij jullie nog een kans wil geven je huwelijksverbonden en -geloften eer aan te doen, en zouden we Hem dan tevens niet beloven dat als Hij dat doet, jullie Hem voortaan altijd in gezamenlijk gebed zullen zoeken? „Tot besluit nog een enkel woord: onthoud dat de Heer de fijnste deelgenoot is die je ooit in je huwelijk hebben kunt. Hij houdt Zich stil zolang er geen beroep op Hem wordt gedaan, maar toch staat Hij altijd klaar om jullie te helpen. Laat Hem in je huwelijk een actieve deelgenoot zijn.”

Het niet aanvoelen van en voldoen aan elkaars behoeften (geen eisen!)

Dikke tranen biggelden over haar mooie wangen. „Wat doet het ertoe dat wij ons geen betere woning kunnen veroorloven, of zelfs maar enkele dingen die ieder ander als vanzelfsprekend beschouwt. Ik heb nooit geklaagd over wat we niet hebben en ik werk altijd van vroeg tot laat om 't mijn man naar de zin te maken. Toch is er één ding waar ik gewoonweg niet buiten kan, en dat is zelfrespect. Je zou 't misschien beter zelfvertrouwen kunnen noemen, maar dat ben ik in ieder geval kwijt.”

Na pas drie huwelijksjaren was de 24-jarige Ingrid zover om het op te geven. „Ik moet toch enige verzekering krijgen dat ik een goede echtgenote ben, een behoorlijke moeder en dat ik

althans ten dele in het leven ben geslaagd. Ik zou zo graag willen dat Chris dat af en toe maar eens tegen me zei.”

Gerard kwam daarentegen op mijn kantoor praten over Vera, zijn vrouw. „Dokter,” zei hij, „Ik ben geen boeman, en ik verwacht van mijn vrouw beslist niet dat ze alleen maar aan mij denkt, maar ik kom uit een gezin waar hartelijkheid heerst en dat hoort toch bij de band die man en vrouw samenbindt. Maar Vera stoot me gewoon van zich af. Ik heb haar inniger lief dan wat dan ook op deze wereld, maar wat moet ik nu doen?”

Bernard, die 32 jaar was, vertelde dit: „Ik ben altijd met mijn vader en mijn broers op jacht gegaan. Meestal maar voor een paar dagen; het maakt onze familieband sterker. Mijn overige vrije tijd probeer ik zo in te delen dat ik die met mijn vrouw en kinderen kan doorbrengen, maar ze doet zo moeilijk over dat uitstapje dat, ook al ga ik op jacht, de aardigheid er voor mij af is.”

Tilly is een aantrekkelijke blondine van 27 jaar. „Dokter, is het onredelijk als een vrouw eenmaal in de week naar de kapper gaat? We hebben geen schulden, behalve dat we ons huis op huurkoop hebben. Bij iedere gelegenheid spaar ik geld uit. Dolf heeft zijn boot, zijn jachtgeweren en zijn vistuig. Ik wil eenmaal per week naar de kapper, en daar kijk ik altijd naar uit. Ben ik onredelijk? Hij staat erop dat ik ervan afzie. Dit is bijna een bedreiging voor ons huwelijk.”

Dat klinkt kinderachtig, nietwaar? Toch kan zo'n onbeduidend iets een kolos-

saal obstakel worden als andere kleine grieven zich als mosselen vasthechten aan een door de modder baggerend schip.

Iemand heeft eens aan de vrouw van Albert Einstein gevraagd of zij Einsteins relativiteitstheorie begreep. Ze gaf ten antwoord: „Nee, maar Albert Einstein begrijp ik wel, zou ik menen.“ Of men nu behoefte heeft aan hartelijkheid, waardering, vertrouwen, aandacht, een bepaald gerecht voor het avondeten of een wekelijks bezoek aan de kapper, een goed echtgenoot ziet welke speciale behoeften zijn eega heeft en zal daarin voorzien. De mens kan inderdaad bij brood alleen niet leven (zie Mt 4:4), maar hij leeft in vele gevallen bij de beantwoording aan zijn bijzondere behoeften door een opmerkelijke en waarderende wederheft.

Het niet tot uitdrukking brengen van liefde

Aan een man, wiens vrouw echtscheiding had aangevraagd, vroeg een rechter eens waarom hij nooit tegen zijn vrouw had gezegd dat hij haar liefhad. Daarop gaf hij ten antwoord dat hij dat wél had gedaan.

„Wanneer dan?“ vroeg de rechter. „Toen ik met haar in het huwelijk trad.“ Sindsdien had hij waarschijnlijk nooit meer zoiets tegen haar gezegd. Bijna alles kan afgezaagd en versleten worden, behalve dat ene zinnetje: „Ik houd van jou.“ Vrouwen (en ook mannen) willen dat zo graag telkens en telkens opnieuw horen zeggen. Ze houden er zoveel van steeds weer de verzekering te krijgen dat dit zo is.

Een man van het stoere, zwijgzaam slag zal het altijd weer moeten afleggen tegen het minder atletische, minder knappe, maar beter bespraakte type, als hij die vier woordjes niet dikwijls herhalen kan.

„Ik weet wel dat hij van me houdt, maar waarom zegt hij het dan niet tegen me?“ En, zouden we er eigenlijk aan toe moeten voegen, zeg het keer op keer.

De beste geldelegging die een man ooit kan doen is een dubbeltje tele-

foonkosten maken om zijn vrouw in de loop van de dag eens op te bellen, alleen maar om haar te vertellen hoeveel hij van haar houdt. Probeer het zelf maar eens en u zult het zien. Let eens op hoe ze reageert, als u haar laat weten dat u steeds aan haar hebt zitten denken en dat u liever in haar gezelschap zou verkeren dan met wie anders dan ook samen te zijn. Wij mannen moeten ons verenigen om onze eigen vrouwen „koninklijke onderscheidingen“ toe te kennen. Kinderen of u vindt dat al deze benamingen op haar van toepassing zijn: De beste actrice: omdat ze doet alsof ze blij is als ze teleurgesteld had moeten zijn. Al wat ze voor haar verjaardag kreeg was een kus in plaats van een cadeau, daar ik de datum vergeten was.

De beste schrijfster: aan onze kinderen die van huis zijn, hetzij voor studie, op zending of in militaire dienst.

De beste verkeersagente: voor het met succes leiden van het verkeer langs het drukste kruispunt ter wereld, nl. ons tehuis.

De beste productieleider: voor het halen van de beste resultaten uit onze kinderen, met minder dan de optimale

hulp van een drukke vader, en dat met de minste ophef.

De beste mode-ontwerpster: voor het ontwerpen en vervaardigen van de japon voor het zangfestival, het afscheidsfuijfe van de school of het galabal, en een speciale japon om haar zendeling uitgeleide te gaan doen.

De beste steunpilaar: omdat ze mij zo van ganser harte en zonder klagen helpt in de vervulling van mijn kerkelijke taken en in mijn beroepsbezigheden.

Een van de grote misvattingen van onze tijd is het denkbeeld dat een man en een vrouw gaan trouwen en daarna voor altijd gelukkig samen leven. Weliswaar worden ze tot elkaar aangetrokken door ontluikende liefde, Dan treden ze in het huwelijk en beginnen samen een leven van liefde op te bouwen. Toch wordt de echte, duurzame, zinvolle liefde ons niet zo maar in de schoot geworpen. Liefde is iets dat wordt opgebouwd op een hecht fundament van verbonden en beloften bij de huwelijksplechtigheid. Daarna moet het gebouw echter verder worden opgetrokken, steen voor steen, met iedere daad van liefde, tederheid, onzelfzuchtigheid en attentie. Dat gaat ons hele huwelijksleven zo door. Laten wij de tekenen en symptomen die wijzen op een ongezond huwelijk tijdig onderkennen om het te kunnen genezen en onze verhouding tot elkaar weer in haar gezondste staat te herstellen.

Tenslotte, mannen, (en hetzelfde kan ook gelden voor vrouwen) als u door uw vrouw behandeld wilt worden als een koning, probeer háár dan eerst als een koningin te behandelen! ○

* Dr. Lindsay R. Curtis, bisschop van de tweede wijk van Weber State College in Ogden (Utah) is praktizerend vrouwenarts en schrijver van artikelen over medische vraagstukken, die regelmatig in verschillende dagbladen verschijnen.

1 Thomas E. McKay, voormalig assistent van de Raad der Twaalfen (1875—1958).

DE WARE KENNIS OMTRENT

Een juist begrip van de aard en eigenschappen van God is van fundamenteel belang voor de ware godsdienst. De Heer gebod het oude Israël: „Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.“ (Ex. 20:3.) Christus heeft het kennen van God dan ook in verband gebracht met de grote gave van het eeuwige leven: „En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.“ (Joh. 17:3.) In deze laatste dagen heeft de profeet Joseph Smith geleerd dat het eerste artikel van ons geloof behelst dat wij geloven in de Godheid, en dat het eerste beginsel van het Evangelie „geloof in de Here Jezus Christus“ is.

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen bevestigt dat de waarheid omtrent God in al haar eenvoud, schoonheid en kracht in de Nieuwtestamentische tijden werd onderwezen. Zodra er een eind kwam aan de werking van goddelijk gezag en openbaring in de kerk, en de duisternis van de afval de aarde bedekte, ging deze waarheid verloren. Eerst nadat de Vader en de Zoon in 1820 aan Joseph Smith waren verschenen en de bedeling van de volheid der tijden hadden ingeluid, werd deze kennis weer aan de mensen medegedeeld.

Het Nieuwe Testament leert duidelijk dat de drie leden van de Godheid afzonderlijke Personen zijn. Om een voorbeeld te noemen, toen Jezus werd gedoopt, geschiedde het dat . . .

... de hemel geopend werd; en dat de Heilige Geest op Hem nederdaalde, in lichamelijke gedaante . . . en dat er een stem geschiedde uit den hemel, zeggende: Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in U heb Ik welbehagen!” (Luk. 3:21-22; zie ook Mt. 3:13-17 en Mk. 1:10-11.)

Joseph Smith heeft gezegd:

*„Het teken van de duif werd vóór de grondlegging der wereld vastgesteld als een getuigenis van de Heilige Geest. De duivel kan niet verschijnen in het teken van de duif. De Heilige Geest is een persoon en heeft de vorm van een persoonlijk wezen . . . De Heilige Geest kan niet veranderd worden in een duif, doch het teken van de duif werd aan Johannes getoond om tot hem te getuigen van de waarheid der handeling . . .”*¹

Tegenwoordig geschiedt de doop in de naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Onderrichtingen aangaande de Godheid, welke in 1843 door de Heer aan Joseph Smith werden gegeven, luiden als volgt:

„De Vader heeft een lichaam van vlees en beenderen, even tastbaar als dat van de mens; de Zoon eveneens, maar de Heilige Geest heeft geen lichaam van vlees en beenderen, doch is een Persoon van geest. Indien dit niet

zo ware, kon de Heilige Geest niet in ons wonen.” (L. & V. 130:22.)

„En God schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze.“ (Gen. 1:27; zie ook Heb. 1:1-3.) Christus en alle mensen zijn geschapen naar het beeld van God. Kort na Zijn opstanding nodigde Christus de apostelen uit Zijn lichaam van vlees en beenderen te betasten; zo bewees Hij hun dat Hij niet alleen maar een geest was:

„... stond Jezus Zelf in het midden van hen, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden! En zij verschrikt en zeer bevreesd geworden zijnde, meenden, dat zij een geest zagen.

„En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij ontroerd? . . . Ziet Mijn handen en Mijn voeten; want Ik ben het Zelf; tast Mij aan, en ziet; want een geest heeft geen vlees en benen, gelijk gij ziet, dat Ik heb.” (Luk. 24:36-39.)

Er komen in het Nieuwe Testament verschillende getuigen van Christus' heerlijkheid voor. Petrus, Jakobus en Johannes ten tijde van Christus' verheerlijking, Paulus bij zijn bekering op de weg naar Damascus, en Johannes aan het begin van de Openbaring, zij allen spreken over Christus' heerlijkheid als van een grote lichtglans en klaarheid.

Onze Zaligmaker, Die handelt onder de leiding van de Vader, is de enige Middelaar tussen God en de mens. In een brief aan Timotheüs heeft Paulus geschreven: „Want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus.“ (I Tim. 2:5.) De Heer heeft Zijn volgelingen dan ook uitdrukkelijk geleerd dat zij rechtstreeks tot de Vader moeten bidden, in de naam van Jezus Christus.

Toen de vroeg-christelijke kerk niet langer door openbaring werd geleid, zijn deze grondwaarheden verloren gegaan. Onder invloed van de heidense wijsbegeerte hebben christelijke denkers toen getracht te verklaren hoe de christenen monotheïsten konden zijn, die slechts één God aanbadten, terwijl ze tegelijkertijd drie Leden in de Drieëenheid onderkenden. Hiervoor werden verschillende uitleggingen naar voren gebracht:

De adoptianisten waren van mening dat Christus slechts een sterfelijk Mens is geweest, Die zo'n volmaakte staat van heiligheid heeft bereikt, dat Hij werd geadopteerd als de Zoon van God en verheven tot een goddelijke staat.

De modalisten beschouwen God als één enkel Persoon, Die echter, evenals een toneelspeler, achtereenvolgens de rol speelt van Vader, Zoon en Heilige Geest.

Het Concilie van Nicea, dat in het jaar 325 door keizer Constantijn de Grote werd bijeengeroepen, heeft de

DE DRIEËENHEID

DOOR RICHARD O. COWAN

grondslag gelegd voor de traditionele christelijke leer omtrent God. De geloofsbelijdenis van Nicea luidt ten dele als volgt:

*„Wij geloven in één God, de Vader . . . en in één Heer Jezus Christus, de Zoon van God, geboren uit de Vader . . . van het wezen des Vaders . . .”*²

De geloofsbelijdenis van Athanasius zette later een dergelijke leerstelling uiteen:

*„Wij vereren één God in de Drieëenheid, en de Drieëenheid in eenheid; noch de personen vermengende, noch het wezen scheidende. Want er is een persoon des Vaders, en een andere persoon des Zoons, en een andere persoon des Heiligen Geestes; maar de Vader en de Zoon en de Heilige Geest hebben één Godheid . . .”*³

Na enige verwarring over de menselijke en de goddelijke natuur van Christus, besliste het Concilie van Chalcedon in het jaar 451 ten gunste van twee naturen vóór de geboorte, en één persoonlijkheid na de geboorte. Langzamerhand ging het denkbeeld van een persoonlijk God verloren. God werd veeleer de „Eerste Oorzaak” of de kracht, waardoor het gans heeal werd vervuld. De geloofsbelijdenis van de Kerk van Engeland weerspiegelde een dergelijke denkwijze door te verklaren: „Er is slechts één levende, ware God, eeuwigdurend, zonder lichaam, lichaamsdelen of gevoelens . . .”⁴

Nog een verandering in de leer kwam tot stand toen de mensen de nadruk gingen leggen op de rechtvaardigheid van God, en Hem toen begonnen te vrezen als Rechter. Dit, gepaard gaande met het verloren gaan van een duidelijk begrip omtrent Gods persoonlijkheid, bracht de mensen ertoe te vergeten dat Hij hun liefhebbende Vader was. Derhalve begonnen zij zich tot „heiligen” te wenden, die de kloof moesten overbruggen en als bemiddelaars moesten optreden tussen God en mens.

Ook al deden enkele hervormers de belangstelling voor de liefde van God herleven, dezen konden zonder openbaring niet het ware en volledig begrip omtrent de Persoon van God herstellen.

Dit is de achtergrond van de godsdienstige verwarring, welke Joseph Smith ertoe bracht zich eerst tot de Bijbel te wenden en daarna zijn toevlucht te nemen tot het gebed om een antwoord te verkrijgen op zijn vragen: „Wat is de ware kerk? Bij welke kerk moet ik mij aansluiten?” Slechts weinig kon hij vermoeden, toen hij het bos in ging om „God te vragen” dat zijn eenvoudig „gebed des geloofs” aanleiding zou zijn tot de ontsluiting van een nieuwe beleding van het Evangelie en tot de herstelling van de waarachtige kennis der Godheid. Zijn Eerste Visioen is een

historische gebeurtenis, waarover hij het volgende heeft verteld:

„. . . zag ik recht boven mijn hoofd een kolom van licht, sterker glanzend dan de zon, die geleidelijk nederdaalde, tot ze mij bereikte . . . . Toen het licht op mij rustte, zag ik twee Personen, wier glans en heerlijkheid alle beschrijving te boven gaan, boven mij in de lucht staan. Eén hunner sprak tot mij, mij bij de naam noemende, en zeide, op de ander wijzend: DIT IS MIJN GELIEFDE ZOON—HOOR HEM!” (J. S. 2:16-17.)

Door deze ene belevenis werden de jonge Joseph verscheidene waarheden onthuld, en wel:

1. De leden van de Godheid zijn drie afzonderlijke personen.
2. De Vader en de Zoon hebben werkelijk bestaande lichamen, naar het beeld waarvan de mens geschapen is.
3. Hun glans en heerlijkheid gaan alle beschrijving te boven. Toch werd het Joseph vergund Hen te zien en getuigenis af te leggen van hetgeen hij zag. De Heilige Geest, het derde lid van de Godheid, „(Wiens macht bij gelegenheid van die heilige gebeurtenis eveneens werd gevoeld) had tot zijn ziel getuigd . . . dat de Vader en de Zoon twee verheerlijkte Personen waren en elkanders evenbeeld.”⁵
4. „God zal u door Zijn Heilige Geest, ja, door de onuitsprekelijke gave des Heiligen Geestes kennis geven, die sedert de schepping der wereld tot op heden niet is openbaar.” (L. & V. 121:26.)
4. De Zoon werkt onder leiding van de Vader.
5. De mensen kunnen zonder tussenkomst van enige bemiddelaar tot God bidden en een antwoord ontvangen. ○

Aantekeningen:

- 1 Leringen van de Profeet Joseph Smith, verzameld door Joseph Fielding Smith, Eerste Nederlandse uitgave, blz. 292—293.
- 2 B. H. Roberts, *Outlines of Ecclesiastical History* (de hoofdpunten der kerkgeschiedenis), vierde uitgave, van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, Salt Lake City, Utah, 1924, pag. 189.
- 3 B. H. Roberts, *Outlines of Ecclesiastical History*, pag. 190.
- 4 B. H. Roberts, *Outlines of Ecclesiastical History*, pag. 191.
- 5 Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine*; Bookcraft, Salt Lake City, Utah, 1966, pag. 285—287. (Zie ook Mozes 1:14-15.)

Het nakomen van een belofte

Op een warme zomerdag was David O. McKay, toen nog een jongen, zijn vader David McKay aan het helpen bij het binnenhalen van de hooioogst. De paarden werden voor de hooiwagen gespannen, waarmee hij vervolgens tussen de hooioppers doorreed die op het land lagen, terwijl zijn vader het hooi op de wagen wierp. Ze begonnen bij het laagst gelegen deel van het veld en werkten stelselmatig door, al het hooi wegruimend terwijl ze tussen de rijen doorgingen. In die tijd werd de tiende in plaats van in geld, in de vorm van landbouwproducten en andere opbrengsten van de boerderij betaald. Nadat ze dus negen karrevrachten hadden weggesleept, begreep David O. dat de eerstvolgende vracht de tiendelading zou worden. Het lagere gedeelte van het hooiland waar ze aan het werk waren was een beetje drassig, en het daar verbouwde hooi was van minder goede kwaliteit dan de uitstekende roodpluim- en timotheegrassen die hoger op groeiden.

„Rijds voor die tiendelading maar naar het boveneind,” zei Davids vader tegen hem. „Het hooi daar is beter.” David protesteerde dat ze nu immers op het lagerliggende land bezig waren, en dat die tiendelading gewoon op haar beurt moest komen en aan de overige ladingen gelijk moest zijn. „Neen,” zei zijn vader, „neem het beste voor het aandeel van de Heer.” Ze namen de tiendelading dus uit het beste hooi van dat veld.

Dit voorval is meer dan een voorbeeld van hoe men zijn tienden behoort te betalen. Hieruit blijkt dat de vader van David O. McKay hem al jong heeft ingeprent hoe belangrijk het is „de tweede mijl te gaan,” of er nog een scheepje bovenop te doen bij het nakomen van verplichtingen. Vader en zoon begrepen allebei dat de tiende geen gave is, maar de betaling van iets dat men verschuldigd is, dat reeds aan de Heer is beloofd. Die dag leerde David dat deze belofte blijmoedig en ruimschoots moest worden nagekomen. Het moest meer zijn dan een letterlijk voldoen. Het belang van het zo volledig mogelijk nakomen van ver-

plichtingen is een van de voornaamste beginselen geweest, waardoor president McKay zich zijn leven lang heeft laten leiden. „Toegewijde plichtbetrachting” was een steeds terugkerend onderwerp van zijn toespraken. Voor hem was plichtbetrachting een manier van het nakomen van beloften die hij zijn hemelse Vader en zichzelf had gedaan. Als hij meende dat het zijn plicht was handelend op te treden, dan sloeg hij geen acht op vermoeidheid en zette hij alle genoegens of andere attracties opzij die een belemmering vormden voor het nakomen van wat hij als zijn verplichtingen beschouwde. Hij kon die mensen niet uitstaan, die zich aan de strekking van hun overeenkomsten onttrokken door zich te houden aan de letter van slecht geformuleerde documenten.

Een afspraak met hem was een belofte die nagekomen moest worden en hij verwachtte dat anderen er net zo over dachten. Ik ben eens verscheidene weken voortdurend in zijn gezelschap geweest op zijn rondreis door de Europese zendingen. Daarbij leerde ik al spoedig dat hij, als hij een afspraak maakte voor 8.30 uur, daarmee niet 8.31 uur bedoelde.

President McKay was er bijzonder op gesteld dat aan kinderen gedane beloften gehouden moesten worden, hoe onbelangrijk ze de volwassenen die ze deden ook mochten toeschijnen. Op zekere dag kwam hij met een leraar van een zondagsschoolklas overeen, dat hij op een vooraf bepaald tijdstip de leden van die klas op zijn kantoor één voor één de hand zou drukken. Door een plotselinge ziekte kwam hij op de vastgestelde dag in het ziekenhuis terecht, en de leerlingen van die klas werden teleurgesteld. De eerste zondag na zijn ontslag uit het ziekenhuis deed hij een zondagsschoolsuperintendent stomverwonderd staan door die zondagsschool binnen te stappen om zijn belofte na te komen.

In London drong een klein meisje zich naar voren door de menigte en vroeg of hij haar zijn handtekening wilde geven. Hij knikte van ja, maar het meisje werd opzij geduwd door volwassenen die hem de hand wilden schudden. President McKay drong erop aan dat men dat meisje zou zoeken. Het kostte uren, maar men slaagde erin haar op te sporen. President McKay had zich aan zijn belofte gehouden.

Op zekere dag was president McKay bij ons thuis te gast aan het diner. Llewelyn, een van mijn broers, was ook te gast. Hij bemerkte tijdens de maaltijd dat hij wel te laat zou komen voor een afspraak met een geïmmigreerde zuster, maar hij wist dat zij op hem zou wachten. Hij vond het diner met zijn vader belangrijker. Toen president McKay dit hoorde, werd Llewelyns maaltijd plotseling onderbroken. „Je hebt het haar beloofd. Wat doe je dan nog hier?” Als tegenwerping voerde Llewelyn aan dat de zuster wel zou begrijpen waarom hij te laat kwam. Ze was bij haar thuis en het zou haar niet ongelegen komen. „Dat is geen verontschuldiging. Je hebt een belofte gedaan. Houd je dan aan je woord.”

Die dag is Llewelyn een lekker dessert misgelopen. ○

DE kleine STER

VOOR DE KINDEREN · JANUARI 1971

Precies goed

DOOR ROSALIND R. DRAPER

Er was eens een klein meisje — geen groot meisje, geen baby'tje — gewoon een aardig klein meisje.

Op zekere dag zei haar moeder tegen haar: „Eet je ontbijtbordje leeg, Jolinke, en trek dan je lievelingsjurkje aan. We gaan vandaag naar de dierentuin!“

Jolinke trok haar gele jurkje aan met grote oranje stippels. Toen legde ze haar handje in de grote hand van haar moeder, en ze liepen langs het trottoir naar de bushalte. Ze gingen op een klein geelgeverfd bankje zitten tot de lange gele bus voor hen stopte.

In de dierentuin begon Jolinke te lachen en zei: „O, kijk die giraf eens! Wat heeft hij een lange, dunne hals!“

„Hij heeft een lange, dunne hals nodig om bladeren van de bomen te kunnen eten,“ antwoordde Jolinke's moeder.

Jolinke giechelde toen ze het nijlpaard in een waterbassin zag staan. „O, kijk eens naar zijn hals! Die is niet lang en dun. Zijn hals is kort en dik! En wat heeft hij een korte staart!“

„Ja,“ stemde moeder in, „hij heeft wel zo'n korte, dikke hals nodig om zijn grote hoofd te kunnen dragen!“

Bij de apenkooi gekomen, klapte Jolinke in haar handen en wees naar de aap. „Moeder, kijk eens naar die leuke aap. Die heeft geen korte staart; zijn staart is lang! En hij kan aan zijn lange staart schommelen ook!“

Toen Jolinke de slang zag, riep ze: „Zijn staart is niet lang, en ook niet kort! 't Lijkt wel of hij één en al staart is!"

Jolinke's moeder begon te lachen en zei: „Slangen hebben geen staart, Jolinke, maar je hebt gelijk. Ze zien er ook uit alsof ze bijna één en al staart zijn. Omdat ze geen pottjes hebben, moeten ze over de grond kruipen."

Die avond trok Jolinke haar rose pyjamaatje aan met de grote groene schildpadden erop. Ze keek in haar spiegel en zei:

„Mijn hals is niet lang en dun. Ik eet geen bladeren van de bomen.

„Mijn hals is niet kort en dik. Hij hoeft geen groot hoofd te dragen.

„Ik heb geen lange staart nodig om aan te schommelen. Ik kan op mijn schommel gaan zitten en hoog in de lucht gaan.

„Ik zie er niet uit als één lange staart. Ik heb armen en benen. Ik hoef niet over de grond te kruipen. Ik kan op mijn twee benen lopen.

„Ik ben geen groot meisje; ik ben ook geen baby'tje meer. Ik ben kleine Jolinke. Ik ben toch zo blij dat ik gewoon mezelf ben!“

De doedelzak van overgrootvader

DOOR ROSALIE W. DOSS

Angus MacGregor besloot zijn muzieknummer met een schril gesnerp, een zwierige werveling van klanken en een grandioze notenfanfare. Het doedelzakblazersconcours was afgelopen. Ook voor Jamie MacDougal was het concours afgelopen. Hij had in deze wedstrijd gespeeld wat hij kon, maar hij kon nu eenmaal niet zo goed met de doedelzak overweg als Angus. Angus kon meer uit een doedelzak

er MacDougal

halen dan welke andere jongen uit de Schotse Hooglanden dan ook.

Het kostte de jury maar een paar minuten om Angus tot winnaar uit te roepen, wat Jamie trouwens bij voorbaat al had geweten. Nu zou Angus de eer te beurt vallen naar Glasgow te gaan om in de finale te spelen. Als Angus daar dan ook won, zou hij officieel de titelhouder zijn als de beste jonge doedelzakblazer in de Hooglanden.

Iedereen kwam om Angus heen staan om hem geluk te wensen. Jamie wist dat hij een goed verliezer moest zijn en dat ook hij Angus nu moest feliciteren. Hij en Angus waren immers vrienden en burens van elkaar.

Jamie moest eerst wel even de prop in zijn keel wegslikken, voordat hij er toe kon komen Angus aan te spreken. Hij zei: „Angus, ik wens je zoveel mogelijk geluk in Glasgow. Je verdient dat je het wint.”

„Dank je wel, Jamie,” zei Angus. „Maar daar ben ik nog niet zo zeker van.”

„Waarom niet?” vroeg Jamie verbaasd. „Deze oude doedelzak houdt het misschien niet uit,” zei Angus. Hij hield zijn doedelzak omhoog, zodat Jamie hem kon zien. „Het leer is oud en versleten. Het kan eigenlijk ieder ogenblik barsten.”

„Waarom neem je dan geen nieuwe doedelzak voor de finale?” vroeg Jamie.

Angus schudde bedroefd zijn hoofd. „Goede doedelzakken zijn duur.” Toen klaarde zijn gezicht op. „Maar er is nog een geldprijs aan het winnende lintje verbonden. Misschien zou ik een nieuwe doedelzak kunnen kopen als ik dat grote concours in Glasgow win.” Jamie keek neer op zijn eigen doedelzak. Die had nog aan zijn overgrootvader MacDougal toebehoord. Het was een prachtig instrument met zilveren monturen en versierd met de stamkleuren van de familie MacDougal. De MacDougals waren altijd de beste blazers van de Hooglanden geweest. Deze fraaie oude doedelzak had al menig tochtje naar Glasgow gemaakt om in wedstrijden en bij marsparades te spelen. Maar vandaag had

hij, Jamie, zijn geslacht geen eer aangedaan. Hij had het verloren van een MacGregor. Wat gaf het dat die MacGregor zijn vriend was? Het deed hem toch nog wel pijn.

Jamies verdrietige gedachten werden onderbroken door Angus' moeder, mevrouw MacGregor, die zei: „Toe, Jamie, kom nu mee naar huis om broodjes en haverkoekjes te eten.”

Vlug draaide Jamie zich om. Hij wilde niet meedoen aan die feestviering.

Toen hij op een draafje naar huis begon te lopen, streek er iets zachts langs Jamies been. Dat was Laddie, de grote, prachtige, wit-enhoningkleurige Schotse herdershond van Angus. Jamie vond dat Angus meer geluk had dan één enkele jongen verdiende. Niet alleen had hij vandaag het doedelzakblazersconcours gewonnen, maar tevens was hij eigenaar van de mooiste collie van de Hooglanden. Laddie was een tentoonstellingshond. Hij had al veel onderscheidingen gewonnen voor zijn prachtige herderskwaliteiten.

„Je bent een brave hond, hoor Laddie,” zei Jamie, zich bukkend om de hond te aaien. Hij en Laddie waren oude vrienden. Jamie, Angus en Laddie hadden dikwijls samen hun kudde schapen gehoed op de heuvelhellingen.

Jamie gaf Laddie nog een laatste klopje. Toen holde hij vlug naar huis. Zodra de voordeur achter hem dichtviel, gleden er dikke tranen langs zijn wangen. Zachtjes zette hij de doedelzak van overgrootvader MacDougal weer op zijn ereplaatsje op de tafel in de voorkamer. Toen drukte hij zijn vuisten stijf tegen zijn ogen en probeerde de tranen te bedwingen. Het gesnerp van de MacDougals doedelzak zou dit jaar niet in Glasgow te

horen zijn. Dat kwam niet doordat hij het niet had geprobeerd. Het kwam alleen maar doordat Angus zoveel beter speelde dan hij.

Vóór de wedstrijd hadden Jamies ouders tegen hem gezegd: „Jamie, het voornaamste is dat je je best doet. Niemand kan meer doen dan dat.”

Hij had zijn best gedaan. Het was niet goed genoeg geweest, maar dit was voor Jamie nu maar een schrale troost in zijn ellende.

Er werd aan de deur gekrabbeld. Dat zou Laddie wel zijn. Vaak stuurde Angus Laddie naar Jamie toe om hem op te halen, maar vandaag wilde Jamie maar dat Angus Laddie niet naar hem had toegestuurd om hem af te halen. Jamie deed de deur open. „Nu, goed, Laddie, ik ga mee. Laat ze niet kunnen zeggen dat een MacDougal een armzalig verliezer is.”

Halverwege het huisje van de MacGregors kwam Angus hem al tegemoet. Hij zei: „Jamie, ik heb je door Laddie laten afhalen. Ik moet je vragen mij een grote dienst te willen bewijzen.”

„Wat zal dat zijn, Angus?” vroeg Jamie. Wat kon Angus nog meer wensen? Hij had vandaag toch zeker wel alles?

Angus vroeg: „Wil jij Laddie bij je thuis laten logeren terwijl ik in Glasgow ben? Mams zou weliswaar goed voor Laddie zorgen, maar ze heeft geen tijd om hem mee te nemen de heuvels in, bij de schapen, of lange wandelingen met hem te gaan maken. Laddie zou graag bij jou willen wezen, Jamie.”

„Meeen je dat?” riep Jamie uit. „Zou je Laddie echt bij mij thuis willen laten logeren terwijl je weg bent?”

„Wie anders, behalve Mams, zou het

meest in aanmerking komen om Laddie aan toe te vertrouwen dan jij?” vroeg Angus.

„Ik zal goed voor Laddie zorgen. Ik houd evenveel van Laddie alsof het mijn eigen hond was,” zei Jamie.

„Dat weet ik,” zei Angus, „en daarom zou ik graag willen dat je, als ik uit Glasgow terugkom, met me mee ging naar de MacPhersons om de eerste keus te doen uit het nest van hun Bonnie.”

„De eerste keus uit het nest? Waar heb je het toch over, Angus?” vroeg Jamie.

Angus legde uit: „Laddie is de vader van Bonnies nieuwe jongen. Ik mag dus de eerste keus doen uit haar nest, maar die eer gun ik jou, Jamie. Jij mag een van die jonge hondjes uitzoeken, en die is dan helemaal van jou alleen.” „Dank je wel, Angus,” zei Jamie bijna sprakeloos van blijdschap. Hij keek zijn vriend aan alsof hij hem nu eigenlijk pas voor het eerst zag.

Angus wist hoe 'n grote teleurstelling het voor Jamie was geweest dat hij het had verloren op dat muziekconcours. Schotse familietrots zou hem niet toestaan om een van hen in verlegenheid te brengen door hierover iets te zeggen. Toch probeerde Angus nu in zijn diep mededogen en begrip de pijn te verzachten door Jamie een van die hondjes te geven. Dat was heus geen klein geschenk! Een jong uit dat nest kon een fantastisch hoge prijs opbrengen, maar Angus gaf Jamie dat hondje zo maar cadeau.

Wat was Angus een goede winnaar! Ook al had hij zo juist een belangrijke wedstrijd gewonnen, hij snoefde daar niet over. Hij had nog de tijd om aan de gevoelens van een vriend te den-

ken. Angus was een veel betere winnaar dan hij, Jamie, tegen zijn verlies kon!

„Angus,” zei Jamie. „Nu moet ik jou om een grote gunst vragen, iets waarmee je mij veel plezier kunt doen.”

„En dat is?” vroeg Angus.

„Zou jij de doedelzak van overgrootvader MacDougal met je mee naar Glasgow willen nemen? Hij zou zich zo eenzaam voelen als hij thuis op de

tafel in de voorkamer moest blijven staan.”

„Wil je mij echt die prachtige doedelzak van je overgrootvader MacDougal mee naar Glasgow laten nemen voor het concours? Met zo'n' mooi instrument móét ik de wedstrijd wel winnen!”

„Dat weet ik wel,” zei Jamie blij. „En ik wens je niets dan geluk.” Ditmaal was die wens oprecht en kwam hij regelrecht uit Jamies hart.

Spelen met stenen

DOOR PEGGIE GEISZEL

Zou je het leuk vinden om zelf cadeautjes te maken voor verjaardagen of goede vriendjes of vriendinnetjes?

Probeer het dan eens met het beschilderen van stenen!

Begin er op tijd mee en zoek naar stenen die zonderlinge en interessante vormen hebben. Zoek ze in jullie achtertuin, langs het water en in de bossen of de velden als je een tocht maakt of aan het wandelen bent.

Ronde stenen kan je het gemakkelijkst beschilderen en ze blijven het best op hun plaats liggen als ze aan één kant plat zijn.

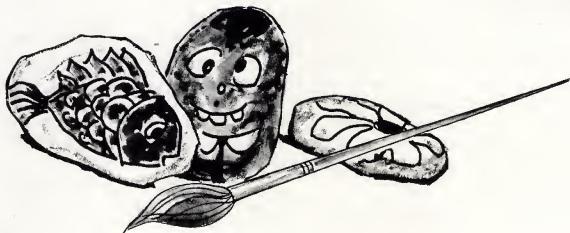
Ze kunnen glad zijn of ruw. Vaak zullen de knobbels, de groeven of de

vorm je aan bepaalde dingen doen denken — een dier, een bloem of een grappig gezicht.

Houd je beschildering eenvoudig. Teken eerst de omtrekken met krijt, zacht potlood of tekenkrijt.

Je krijgt goede effecten door sneldrogende plastic verven te gebruiken (zoals acryl). Om het geheel langer houdbaar te maken, kan je ze opspuiten of vernissen met schellak.

Kleine stenen doen het goed als presse-papier. Van grote stenen kan je mooie stootblokken voor deuren maken. Al deze beschilderde stenen lijken op gebeeldhouwde sieraden en het zijn mooie geschenken.

De presiderende bisschop
spreekt tot de jeugd over

Vaderlandsliefde

DOOR BISSCHOP JOHN H. VANDENBERG

In een boek getiteld „*If's of History*” (Alternatieven der historie) wijdt J. E. Chamberlin een beschouwing aan wat de gevolgen geweest zouden zijn als de loop van bepaalde gewichtige gebeurtenissen was gewijzigd door enigszins andere beslissingen of omstandigheden.

Als de onmiddellijke toekomst nauwkeurig kon worden beschreven in een boek over een dergelijk onderwerp, dan zou hieruit ongetwijfeld blijken dat in de huidige periode de geschiedenis zich heeft toegespitst op een van de voornaamste „alternatieven” van alle tijden.

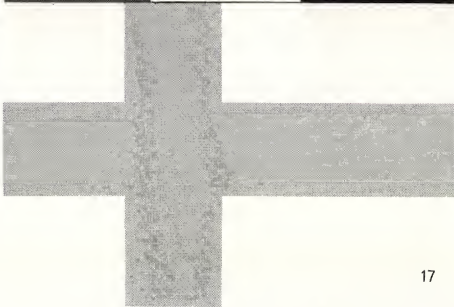
Het is niet moeilijk in te zien dat wij op het ogenblik in een door onrust verscheurde wereld leven. De bandeloosheid neemt in een beangstigend tempo toe, de burgers maken oproer en plunderen in hun eigen steden; er zijn lieden die de jeugd ertoe aanzetten hun verantwoordelijkheid voor de toekomst te laten varen. Het schijnt dat zich op alle gebied moeilijkheden voordoen, maar toch weten wij dat de toestand verre van hopeloos is: jullie, de jeugd van de Kerk, verschaffen ons immers hoop.

Willen de volken hun binnenlandse en internationale problemen oplossen, dan zal hiervoor een geslacht van moedige en vaderlandslievende jonge mensen nodig zijn, met beginselen die stevig in gerechtigheid zijn gegrondvest, en die weten: „waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid.” (II Kor. 3:17.) De kracht van een land begint bij en ontstaat uit het geloof van het volk in God.

George Washington erkende Gods leiding en verklaarde: „Van alle neigingen en gewoonten die tot politieke welvaart leiden zijn godsdienst en goede zeden onmisbare steunpilaren. . . zowel het redelijk verstand als de onder- vinding ontzeggen ons het recht te verwachten dat er nationale rechtschapenheid kan heersen bij afwezigheid van godsdienstige beginselen.” (De afscheidstoespraak van president Washington.)

Ook president Lincoln besefte dat een land zijn kracht ontleent aan de persoonlijke rechtschapenheid van zijn inwoners.

„God regeert over deze wereld. Het is dan ook de plicht van enkelingen zowel als van hele volkeren te erkennen

dat zij afhankelijk zijn van de alles overheersende macht van God, en met nederige droefenis hun zonden te belijden... met erkenning van de verheven waarheid dat alleen die natïën gezegend zijn wier God de Here is."

De Bijbel zegt: „Gerechtigheid verhoogt een volk...” (Spr. 14:34.) Slechts door persoonlijke rechtschapenheid kan een volk zich uit het slijk verheffen. In alle landen bestaat behoefte aan een generatie van jonge mensen met rechtvaardige levensovertuigingen.

De macht van persoonlijke rechtschapenheid kan niet worden overschat. In de geschiedenis heeft de rechtvaardigheid van één mens menigmaal dienst gedaan als de zuurdesem waardoor een heel volk werd doortrokken en verheven.

Zo heeft Jeanne d'Arc, een 19-jarig boerenmeisje, Frankrijk eenmaal door haar bezielde moed uit het moeras van de nederlaag omhoog gehaald en zijn legers tot de overwinning geleid.

De Nephitische profeet Mormon werd door de in verval geraakte Nephitische natie tot legeraanvoerder aangesteld. Al was hij pas 16 jaar oud, toch was hij door zijn persoonlijke rechtvaardigheid bestemd om als leider op te treden.

David, de jonge schaapherder, redde zijn vaderland doordat hij voldoende geloof in Gods macht bezat om te voet het dal in te gaan en de strijd aan te binden met de grote kampvechter uit Gath.

Toen Moroni, de opperbevelhebber van de legers der Nephiten, zag hoe zijn land door onenigheid werd verscheurd, „scheurde hij zijn kleed en nam er een stuk van,

en schreef hierop: Ter gedachtenis aan onze God, onze godsdienst en vrijheid, en onze vrede, onze vrouwen en onze kinderen; en hij hechtte het aan het einde van een staak.

„En hij maakte zijn helm vast en zijn borstharnas en zijn schilden, en gordde zijn wapenrusting om zijn lendenen; en hij nam de staak, aan het einde waarvan het stuk van zijn kleed was bevestigd — en hij noemde het de banier der vrijheid — en hij boog zich ter aarde en bad vurig tot zijn God, dat zijn broeders de zegeningen der vrijheid mochten genieten, zolang er een groep Christenen zou overblijven om het land te bezitten... .

„En daarom bad Moroni op dit ogenblik, dat de zaak der Christenen en de vrijheid van het land mochten worden begunstigd.

„En toen hij zijn ziel voor God had uitgestort, noemde hij al het land, dat ten zuiden van het land Verwoesting lag, ja, kortom al het land, zowel ten noorden als ten zuiden — een uitverkoren land en het land der vrijheid.

„En hij zei: God zal voorzeker niet toestaan, dat wij, die worden veracht omdat wij de naam van Christus hebben aanvaard, zullen worden vertreden en uitgeroeid, totdat wij door onze eigen overtredingen er de oorzaak van zijn.

„En toen Moroni deze woorden had gezegd, ging hij uit onder het volk, en zwaaide het afgescheurde stuk van zijn kleed in de lucht, zodat allen het daarop geschrevene konden zien, en hij riep met luider stem:

„Ziet, laten allen, die deze banier in het land willen handhaven, in de sterkte des Heren naar voren komen en een verbond sluiten, dat zij hun rechten en hun godsdienst zullen handhaven, opdat de Here God hen moge zegenen.” (Alma 46:12-13, 16-20.)

Al deze mensen, en ook anderen die wij zouden kunnen opnoemen, tonen stuk voor stuk op overtuigende wijze aan hoe belangrijk persoonlijke rechtschapenheid is voor het behoud van de kracht van een volk. Wij kunnen geen prachtiger blijk geven van onze liefde voor ons vaderland dan door de beginselen die een volk sterk maken in ons leven op te nemen.

Evenals Moroni uit de tijd van de Nephieten of David in het oude Israël, moeten wij de moed hebben, openlijk onze trouw te betuigen aan ons vaderland en aan de beginselen die de kracht van ons volk in stand houden.

Het lijdt geen twijfel hoe de jeugd van de Kerk deze interessante, maar zware tijden het hoofd zal moeten bieden. De weg die zij te gaan hebben is duidelijk aangegeven. President David O. McKay heeft die koers eens als volgt uitgestippeld:

„In deze dagen vol onrust en onzekerheid is de grootste taak en de hoogste plicht van vrijheidslevende mensen het behouden en bekendmaken van de vrijheid van de individuele mens, zijn verwantschap aan de Godheid en de noodzaak van gehoorzaamheid aan de beginselen van het Evangelie van Jezus Christus. Alleen langs die weg zal de mensheid vrede en geluk vinden.” (*The Improvement Era* van dec. 1962, pag. 903.) ○

Morgenlijke verwachten

De dag staat als een maal bereid.
Ik proef in 't zuivre morgenlicht
Als een nog woordeloos gedicht
Uw naë afwezigheid.

De verten zijn al luw van u,
Waar zon de laatste neevlen reeft,
Gij zijt al in het windbegin
Dat door de teëre toppen beeft... .

Breng mij mijn deel van 't koel gespeel
Dat tintelwater achter wilgen doet,
Van 't luchtzuur dat als blauw vuur
Door dichte linden gloedt.

(P. C. Boutens)

KEN UZELF

DOOR KATHLEEN PEDERSON

De Grieken hadden een geliefkoos gezegde: „Ken uzelf” en op deze stelregel berustte een groot deel van hun literatuur en hun filosofie. Hoe staat het met je zelfkennis? Het geheim om jezelf te leren kennen is je eigen innerlijk te onderzoeken. Henry David Thoreau, de wijsgeer,¹ die verscheidene maanden in een klein hutje in de nabijheid van Walden Pond in New England heeft gewoond omdat hij zichzelf en de natuur wat beter wilde leren kennen, heeft over de zelfkennis het volgende gezegd:

„Het is gemakkelijker vele duizenden kilometers in een regeringsschip te varen, dwars door koude, storm en kan-

nibalen, met vijfhonderd mannen en jongens als hulpkrachten, dan om je eigen particuliere binnenzee te verkennen, de Atlantische Oceaan en de Stille Zuidzee van je eenzaamheid.”

Laten we echter eens aannemen, dat je „je eigen particuliere binnenzee” al hebt verkend, dat je je eigen diepste gedachten en gevoelens hebt onderzocht. Wat dan? Kun je hetgeen je daarbinnen ziet aanvaarden? Kun je jezelf eerlijk in de ogen zien?

Het Eerste Presidentschap heeft verscheidene jaren lang aanplakbiljetten verspreid, waarin de jeugd deze uitdaging werd voorgelaten: „Wees eerlijk tegenover jezelf.” Elk van die biljetten bracht het beginsel van eerlijkheid tegenover zichzelf in beeld. Hoe vaak heb je meer gedaan dan eventjes geglimlacht als ze weer een nieuw biljet ophingen? Hoe vaak heb je geprobeerd die gedachte in je eigen

KEN UW VRIENDEN

Hoe staat het met je omgang met anderen? Laat je hen merken hoe je eigenlijk bent, en heb je zelf een open oog voor hun ware aard?

We hebben bijna allemaal een geïdealiseerd ik, dat we op andere mensen trachten te projecteren. We vergeten echter wel eens dat een projector niet meer kan doen dan een beeld projecteren, dat in zijn ware gedaante wel eens heel anders kan zijn dan het ideale beeld.

In hoeverre weerspiegelt je „image” je eigenlijke zelf? Misschien ken je wel een jongen, wiens „image” blijkbaar dat van een ideale man is — sportief, iemand die wel voor

een studiebeurs in aanmerking kan komen — je kent dat type wel, een jongen die misschien tientallen complimentjes krijgt voor zijn toespraak in de avondmaalsvergadering, maar die 's maandags misschien het hardst licht om schuine moppen die een vriend tapt. Hoezeer verschilt het beeld dat zijn toespraak van hem geeft van de persoonlijkheid die uit zijn daden blijkt! Maak je je ook wel eens schuldig aan zo'n tegenstrijdigheid? Zo ja, ben je dan eerlijk bereid om de mensen te laten weten dat ook al heb je misschien gebreken, je toch probeert je te beteren?

In hoeverre ben je bereid het erop te wagen de mensen je eigenlijke zelf te laten kennen, en hen niet alleen te laten weten dat je niet volmaakt bent, maar ook dat je iemand bent die zich niet altijd wil voegen naar „de massa”? Ben je bereid toe te geven dat je eigenlijk niet veel om dansavondjes geeft en liever gaat picknicken? Ben

KEN UW GOD

Je zegt dus dat je graag in het celestiale koninkrijk wilt komen. Ben je daar wel zeker van? Hoe weet je dat dan? Bewoners van het celestiale koninkrijk worden niet alleen goden, maar ook leven zij met God, en wel voor eeuwig. Dat is lang. Ben je er zeker van dat je zo'n leven begeert? Weet je wel zeker dat je graag zo lang in Gods nabijheid wilt leven? Ken je Hem en Zijn levenswijze wel goed genoeg om daar zo zeker van te zijn?

Wij moeten God leren kennen als wij ooit willen verwachten het celestiale leven te verkrijgen. Wij kunnen ten dele iets te weten komen over Zijn levenswijze door de Schriften te bestuderen, en we kunnen heel wat leren over de waarheid van de beginselen van het Evangelie (en dus van God) door ze na te leven, maar waarschijnlijk komt een

waar begrip van wat godheid inhoudt alleen tot stand door iemand die al een god is — intiem, persoonlijk — te leren kennen.

Laat ons aannemen dat je het volgend jaar aan de universiteit gaat studeren. Zou je dan niet graag wat voorlichting uit de eerste hand willen hebben van iemand die daar ook gestudeerd heeft? Ook is het altijd nogal prettig als je de kamergenoten die je daar krijgt al kent, als je weet dat je wel goed met ze zult kunnen opschieten. In zekere zin is het altijd prettig te weten wat voor een leven je zult leiden en met wat voor mensen je zult samenwonen.

Nog een ander punt: als wij de Heer niet kennen, hoe zullen wij dan Zijn stem kunnen herkennen wanneer Hij tot ons spreekt? Hij spreekt niet altijd zoals de ene mens tot de andere spreekt; de „stille zachte stem”² is meermalen veeleer een vredig gevoel ten aanzien van de juistheid van een door ons genomen beslissing dan een werkelijke

leven te verwezenlijken? In hoeverre ben je eerlijk tegenover jezelf geweest?

We hebben allemaal wat psychologen „ontspanningsclubsule“ of „ontspanningstechnieken“ noemen, waarvan we ons bedienen als het leven te zwaar wordt om te dragen. Vaak zijn deze ontspanningstechnieken volkomen normaal en noodzakelijk om onze aanpassing aan een onvolmaakte wereld te vergemakkelijken. Wij zijn echter maar al te vaak geneigd om die drang tot ontvluchting van de werkelijkheid te vereenzelvigen met de neiging om verontschuldigingen te bedenken, en dan misleiden wij onszelf door goed te praten wat bij eerlijk zelfonderzoek je reinste dwaasheid of luiheid zou blijken te zijn.

Wanneer je bijv. zegt dat je wat wilt vermageren, maar toch jezelf tegoed blijft doen aan bonbons en slagroomgebakjes, in hoeverre ben je dan nog eerlijk tegenover

je bereid toe te geven dat je semi-klassieke muziek eigenlijk mooier vindt dan rock, of dat je meer van Beethoven houdt dan van populaire liedzangers?

Ben je eerlijk bereid het erop te wagen jezelf wat meer bloot te geven, waarbij je misschien riskeert uitgelachen of buitengesloten te worden, maar waardoor je ook jezelf kunt openstellen voor intiemere, eerlijker vriendschappen met mensen die je weten te waarderen om wat je in werkelijkheid bent, en niet om wat je schijnt te zijn?

Kijk je ook eigenlijk wel naar het beeld dat anderen projecteren? Zie je hun „image“ wel, of zelfs hun ware gedaante? Luister je naar hen als ze je deelgenoot maken van een moeilijk probleem? Of van een overwinning? Misschien gaat het je als zovelen van ons en bekommer je je meer om wat je nog meer moet zeggen dan om hetgeen anderen tegen je zeggen. Toch vind je het misschien echt

stem. Verder krijgen sommige mensen antwoord in hun dromen. Weer anderen ontvangen een antwoord door middel van zegeningen die hun door hun vaders worden verleend. Hoe kun je nu de ingevingen van de Heer onderscheiden van de listen des duivels en je eigen verlangens? Misschien heb je wel eens dat spelletje gespeeld, waarbij er een voorwerp in een vertrek wordt verstopt, terwijl één persoon wordt geblinddoekt. Iemand anders vertelt hem dan naar waarheid waar hij het kan vinden en een derde vertelt hem leugens om hem van het goede spoor af te brengen. Zou je dan die waarheidlievende gids kunnen herkennen? Kun je die andere ware gids herkennen, nl. God? Waarschijnlijk niet — tenzij je Hem goed kent. Door middel van gebed en eerlijke gemeenschap is het mogelijk God te leren kennen. Het is mogelijk even eerlijk met Hem te spreken als met je beste vriend, en precies even rechtstreeks een antwoord te krijgen, onverschillig

jezelf ten aanzien van je voorgenomen vermageringskuur? Hoeveel wil je dan eigenlijk wel afvallen? Zeg eens eerlijk, wil je heus liever dik en overvloed zijn dan vel over ben?

Misschien ook heb je dit jaar nog niet veel in je schooleftal meegespeeld, of misschien ben je daarvoor zelfs niet eens uitgekozen. Wie zijn schuld was dat? Die van de trainer? Was hij zo dom of zo blind? Trok hij zijn eigen vriendjes voor? Of — om eerlijk te zijn — was jij er heus wel goed genoeg voor? Had je er lang en hard genoeg voor gewerkt of geoefend?

Misschien ook ben je niet uitgenodigd om met een jongen naar dat bal te gaan en loop je je nu thuis dood te kniezen, je afvragend waarom die stompzinnige jongens niet achter de make-up van een meisje kunnen kijken en haar ware gezicht niet kunnen zien, waarom ze blijkbaar niet kunnen

belangrijker aan dat wiskundige vraagstuk of dat nieuwe gitaarakkoord te werken dan te luisteren naar je achtjarige zusje, dat jou als haar ideaal beschouwt. Is je wiskunde of je gitaar dan heus zo belangrijk?

Mogelijk denk je evenwel dat je niet alleen een ideaal beeld van jezelf projecteert, maar je eigenlijke ik, en dat je toch wel eerlijk probeert anderen te leren kennen. In hoeverre ben je dan bereid te praten over vriendenband die door deze kennis wordt gesmeed? Echte communicatie komt soms tot stand als je een kamergenoot of een zuster kunt benaderen met een bekentenis als bijv.: „Je hebt me echt gekrenkt toen je die mop vertelde over die tien pond die ik was aangekomen,“ of als je een verontschuldiging kunt aanbieden, bijv.: „'t Spijt me — ik had eraan moeten denken,“ en dan kan je allebei glimlachen en elkaar op de een of andere manier beter leren kennen en meer van

welke vorm dit aanneemt. Zowel de oude als de moderne profeten hebben iets van hun verstandhouding met de Heer opgetekend: één voorbeeld daarvan vinden we in de psalmen van koning David; een ander voorbeeld is het gebed van Joseph Smith in de gevangenis van Liberty. Nadat de profeet van toenemende vervolgingen door benden had vernomen, riep hij in zielsangst uit: „O God, waar zijt Gij?“ Waarop de Heer hem ten antwoord gaf: „Mijn zoon, vrede zij uw ziel... De Zoon des Mensen is beneden dit alles neergedaald. Zijt gij meerder dan Hij?“ (Zie L. & V. 121 en 122.) Deze mannen hebben de Heer gekend.

Wij behoeven echter geen koningen of profeten te zijn om een dergelijke gemeenschap met de Heer te hebben. Wijzelf kunnen ook tot Hem spreken. Wij hoeven niet alleen over onze moeilijkheden tot Hem te spreken; wij mogen Hem ook deelgenoot maken van enkele voornemens en overwinningen in ons dagelijks leven.

inzien dat je veel en veel aardiger bent om mee uit te gaan dan die meisjes die altijd met anderen flirten. Wees eens eerlijk, vergeet je soms niet dat jongens ook mensen zijn en dat ze tenslotte niet alleen bestaan om afspraakjes met jou te maken voor het weekend? En als je in hun nabijheid doodsbenauwd wordt, maak je je dan niet teveel zorgen over de indruk die je op hen maakt? Vraag je je niet voortdurend af of die ene je aardig zal vinden en je zal vragen met hem uit te gaan, in plaats van te beseffen dat ook zij er behoefte aan hebben aardig te worden gevonden? Stel je voldoende belang in ze om ze te laten merken hoeveel indruk ze wel op je maken, en dat niet alleen omdat je zo'n jongen beschouwt als iemand met wie je misschien een avondje uit kunt gaan, maar omdat je hem als een gewone jongen ziet?

Zeg eens eerlijk, ga je er wel eens in je eentje voor zitten

elkaar gaan houden omdat je innerlijk contact met elkaar hebt gehad.

In hoeverre ben je overigens bereid het erop te wagen tegen iemand met wie je een paar maal bent uit geweest te zeggen dat je echt wel van zijn gezelschap hebt genoten en dat je hem graag mag, maar dat je toch liever niet meer samen uit wilt gaan? Je loopt dan gevaar hem te kwetsen in zijn gevoelens — waarbij je zelf moet beoordelen of hij al dan niet volwassen genoeg is om het te „slikken” — maar je komt misschien ook wel tot de ontdekking dat je eerlijkheid aanleiding kan geven tot het ontstaan van een waardevolle vriendschap, een vriendschap waar verder niets achter zit en die je misschien je leven lang hogelijk zult waarderen. Dat is meer gebeurd!

Gedachtenwisseling tussen twee mensen kan riskant zijn, zowel voor jezelf als de ander, maar het kan dat risico

om jezelf af te vragen: „Wie ben ik? Waarom ben ik eigenlijk zoals ik ben?” Je bent misschien wel een kind van God, maar je bent ook een feilbaar sterveling. Als je dus tot de ontdekking komt dat je als mens een tikje onvolmaakter bent dan je graag zou willen zijn, ga je dan bij de pakken neerzitten, of ga je dan proberen jezelf te verbeteren? Een bekend citaat zegt: „Als je niet van richting verandert, zul je wel aankomen waarheen je op weg bent.” Waarom zou je dan niet even stilstaan om opnieuw je richting te bepalen? Ken uzelf! (Eerlijk.)

waard zijn. In hoeverre ben je bereid dit — eerlijk — te riskeren?

1 Henry David Thoreau, Amerikaans natuurkenner, schrijver en filosoof (1817—1862).

2 Zie L. en V. 85.6.

Om Hem werkelijk te leren kennen, moeten wij voorts niet alleen eerlijk tot Hem spreken, maar tevens eerlijk naar Hem luisteren. Een studente die de Heer altijd raadpleegde alvorens een afspraak te maken met een jongen die met haar uit wilde, luisterde naar Zijn raad en daarom is ze nu getrouwd met een man waar ze nooit mee uitgegaan zou zijn als de Heer niet gezegd had: „Doe het maar.” Zij luisterde en heeft dat toen ook gedaan.

Tenslotte is het zo dat als wij met God kunnen spreken en acht geven op Zijn raadgevingen in de kleine dingen, wij het dan niet half zo moeilijk hebben als we met grote moeilijkheden te kampen krijgen. Iemand die misbruik had gemaakt van verdovende middelen, had al vijfmaal getracht met die gewoonte te breken, maar pas toen hij in de kleine dingen een verhouding met de Heer begon aan te kweken, kon hij de Heer waarlijk aanroepen om hem te helpen in het rechte spoor te blijven. In plaats van onder

de opwekkende invloed van verdovende middelen als het ware in een roes te geraken, verheugt hij zich nu in de hoogstestemde gevoelens die door het Evangelie worden opgewekt. Zijn methode van „alles zoals het is aan de Heer te vertellen” — en daarna te luisteren — heeft trouwens niet alleen goede resultaten bij drugproblemen, maar gaat ook op bij jongensproblemen, meisjesproblemen, ouderproblemen, schoolproblemen of welke andere problemen dan ook.

Wat is de sleutel tot dit alles? Eerlijke wederzijdse communicatie. Als je dus zegt dat je graag in het celestiale koninkrijk wilt komen, onthoud dan dat het celestiale leven nader is aangeduid als het eeuwige leven. „En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.” (Joh. 17:3.)

In hoeverre heb je God leren kennen? Zeg eens eerlijk?

Het ware leven

DOOR ELAYNA LOUISE BARBER*

Het wormpje kronkelde alsof zijn staartje ergens tussen het hout was blijven haken. Gestadig bewerkte het met zijn kaken de rand van het gat, zich niet bewust van de fijne tekening die het daarbij aanbracht in het onbewerkte hout. Met half-dichtgeknepen ogen sloeg de jongen het tafereeltje gade en vroeg zich af of dat wormpje ook dronken zou zijn van de zomerzonneshijn en de dennegeur van het gebeerte. Het tekende een zonderling patroon, allemaal bruine tinten, maar in zoveel verschillende schakeringen! Hij schoof wat verder over de denne-naalden om het wat meer van nabij te kunnen bekijken. Het wormpje hield op met knagen en richtte zich op, niet op zijn gemak vanwege die sproetige neus, maar 10 cm van hem vandaan. De jongen lachte in zijn vuistje en rolde zich om op zijn rug. De zon was zo warm, de lucht was zo geurig en de wolken waren zo groot en vlakbij! Vaak droomde hij ervan dat hij opvloog om op een wolk neer te dalen. Hij stelde zich voor hoe hij dan op en neer zou springen en buitelen op hun donzige golven. Vliegen als een vogel! Wat zou hij dat graag kunnen! Hij stelde zich voor hoe zijn ouders ervan zouden opkijken als hij eens op een goede dag naar buiten zou stappen, de veranda op, en dan zou wegvliegen, hoog de lucht in. Wat zouden zij trots zijn; misschien zagen zij dan wel in dat het zo kwaad nog niet was als je anders was.

Een bruin musje streek neer in de boom boven zijn hoofd en de tak

zweepte op en neer onder de druk van zijn lading. Hij begon te lachen toen het dertje klapwiekte om zijn evenwicht te kunnen bewaren.

„Vogeltje, klein vogeltje, zeg mij wat de klanken zijn

Die je hoorde, wat je zag, toen je rondvloog, dag aan dag,

Toen je zweefde, uur na uur, boven 't groen van de natuur.”

De woorden vielen hem als vanzelf in. Poëzie was de enige vorm waarin hij de blijdschap die hij voelde echt tot uitdrukking wist te brengen en hij herhaalde dit gedichtje telkens opnieuw in zijn binnenste.

Hij kwam overeind en strekte zich uit. Hij voelde zich jong, springlevend, gezond en vrij, evenals de rest van het berglandschap. Alles was geel, groen en warm. Hij sprong in de lucht, alsof hij wou gaan vliegen en begon toen hard tegen de berghelling op te lopen. Omhoog, al hoger en hoger, totdat hij de steile rotsen had bereikt, vanwaar hij het uitzicht had over de weide, zijn woning en het dal daar beneden. Hij klom snel naar boven, met de verbazende energie van een tienjarige, tot hij de hoogste rotoppunt had bereikt. Daar stond hij stil, met zijn armen opwaarts gestrekt en zijn ogen dicht. Toen juichte hij inwendig van pure levenslust!

Er cirkelde een arend boven zijn hoofd, lui en elegant, op zoek naar voedsel. De jongen ging achterover liggen op de zonovergoten rots en keek ernaar, terwijl hij probeerde zich in te denken hoe de wereld er van daar boven zou uitzien, en verzuchtte:

„O, mocht ik als die adelaar, op een steile klip verheven,

Tronen, tot een prooi mij naar 't wazig dal omlaag deed zweven,

Statig cirkelend in 't rond, boven rotsen en ravijnen

Diep en duister, zonder grond, vol majestueuze pijnen.”

Weer lachte hij inwendig en droeg ook dit gedicht aan een vogel op. Hoe lang hij daar gelegen had kon hem niet schelen. Hij wist alleen dat hij zich in volkomen harmonie met zijn omgeving voelde. Als er een vreemdeling was voorbijgekomen, zou deze het figuurje

op de rots hebben aangezien voor niets anders dan een of ander jong in 't wild levend dier, dat op de berg thuishoorde en daar lag te zonnebaden op die hete julidag.

Zo verstreek de tijd, totdat de jongen aandrang voelde in beweging te komen, zijn „droomrots” te verlaten en van de berg af te dalen. Hij klauterde van de rotsen af en stond toen nog heel even stil, genietend van de diepe stilte, denkend: „Ik ben een hert — neen, een reebok, de mooiste van alle andere dieren!” Toen ging hij er vandoor, de berghellingen af, langs die boomstam waar die worm in woonde, omlaag, door de weide, door het hek en de brede veranda op. Hij wierp zich neer in de hangmat en schommelde heen en weer, nog higgend en genietend van de koele schaduw. Hij kon de rozen ruiken die links van het huis groeiden en hij rook — hij hief zijn met sproeten bezaaide pols op en snoof eraan — ja, hij rook nog de zon en de wind en de dennelucht uit het gebeerte. Hij lachte inwendig en zwaaide met zijn been, en de hangmat schommelde krakend heen en weer, heen en weer.

Binnen in de woonkamer, waar de moeder met een gast zat te praten, hoorde ze de hangmat knarsen en ze wist dat hij thuis was. Ze glimlachte droefgeestig en haar vriendin glimlachte deelnemend.

„Zeggen de dokters nog steeds dat er geen hoop is?”

„Geen enkele. Ze zeggen dat hij zijn leven lang niet zal kunnen spreken.”

„Ach, wat verdrietig,” zei de bezoeker, terwijl ze even haar hand op moeders arm legde. „Nooit de vreugde van het ware leven te leren kennen!” De moeder knikte instemmend. ○

* Elayna Louise Barber (20 jaar) heeft in de schrijfwedstrijd van 1970 onder auspiciën van de „Era of Youth” met dit verhaal een van de twee volledige studentebursen voor de Brigham Young Universiteit gewonnen, die als prijzen in deze wedstrijd waren uitgeloot.

De macht van het getuigenis

Bekering is het uiteindelijke doel van al het onderwijs in de Kerk.

Tenzij dit ons doel is, falen wij in onze opzet als leraar en als wij als afzonderlijke leraars tekort schieten, blijft ook de gehele organisatie in gebreke voor zover het onze bepaalde taak betreft.

Onze klaslokalen en katheders zijn niet bedoeld voor forumdiscussies, en evenmin zijn het plaatsen voor het voeren van openbare debatten. Ook mogen ze niet worden gebruikt als „klankborden” voor persoonlijke denkbeelden, uitleggingen en opvattingen die de leraar er op na moge houden. Onze studieklassen en spreekgestoelten zijn plaatsen voor bestudering van het Evangelie en het onderricht daarin. Het zijn hulpmiddelen waardoor harten getroffen kunnen worden en zielen bekeerd tot het Evangelie van onze Heer Jezus Christus.

Deze woorden van Paulus tot de Romeinen moeten altijd weerklinken in ons hart:

„... een iegelijk, die de Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.

„Hoe zullen zij dan Hem aanroepen, in Welken zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij in Hem geloven, van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? ...” (Rom. 10:13-15.)

Iedereen die onze lessen bijwoont heeft behoefte aan onderricht en verdere bekering. Het Evangelie is zo ruim en veelomvattend in zijn toepassingen, en biedt zoveel op het gebied van kennis dat er geen sterveling is die reeds alles geleerd heeft wat er van te weten valt. Iedereen moet dan ook nog onderwezen worden.

De mensen die naar onze klassen komen „honger en dorsten” (zie Mt. 5:6) vaak naar de tere zaadkorrels der gerechtigheid die in een onder goede leiding gegeven les te vinden zijn. Op de leraar rust de verantwoordelijke taak om in die behoefte te voorzien door het op de juiste wijze naar voren brengen van de leerstof, die rechtzinnig en waarachtig is en vrij van allerlei wijsgerige beschouwingen. Bij goed onderwijs moet een plaats worden ingeruimd voor het gebruik van visuele hulpmiddelen, waar dat passend is, evenals voor het gesproken woord. Verwijzing naar de Schriften is bij iedere les van het grootste belang. Ons onderricht moet gewaarmerkt zijn door authentieke gegevens en als wij bij ons godsdienstonderwijs ruim gebruik maken van de Schriften, dan verlenen wij het deze hoedanigheid.

Er is echter nog een andere factor noodzakelijk om de leerlingen van onze klassen tot bekering te brengen: het **getuigenis**.

Wanneer men pasbekeerde leden vraagt wat de meeste indruk op hen gemaakt heeft bij hun kennismaking met de

DOOR OUDERLING MARK E. PETERSEN
van de Raad der Twaalven

Kerk, dan zeggen ze bijna altijd: het ernstige en oprechte getuigenis van de zendelingen.

Als leraren en leraressen zijn wij ook zendelingen, en als wij verwachten onze leerlingen tot de door ons onderwezen leerstellingen te bekeren, dan moeten wij daarbij gebruik maken van de macht van ons getuigenis, precies zoals de zendelingen in het zendingsveld.

„Onderwijzen — getuigen — dopen!” Dat is de weg die de zendelingen bewandelen. Bij het leiden van de klas moet dit eveneens onze methode zijn.

Er wordt in de laatste tijd veel gezegd over „oog-in-oog” contact bij het lesgeven. Dit is een zeer doeltreffende lesmethode, maar zelfs deze is verre van volledig tenzij er tevens sprake is van een „oog-in-oog” gegeven getuigenis tot de leerlingen, door een toegewijd leraar.

Wat is er bij een doeltreffend en overtuigend gebrachte les te vergelijken met de sluitsteen van het getuigenis, waarin de leraar in alle oprechtheid verklaart: „En ik geef u mijn getuigenis dat ik weet dat dit waar is.” Dat zet als het ware de kroon op zijn werk.

Door deze methode worden niet-leden tot de Kerk bekeerd. Zij zal het ook even goed „doen” bij het bekeren van hen die bij ons in de klas komen.

Een oprecht getuigenis gaat gepaard met een bijzondere invloed. Door middel hiervan stort de Heer met grote macht Zijn Geest uit. Hetzij wij in de buitenwereld als zendelingen ons getuigenis geven, in onze eigen huiselijke kring of wij getuigen tot de leden van onze zondagsschoolklas, die macht zal met ons zijn. Kunnen onze lessen zonder getuigenis echter wel echt waarheidsgetrouw klinken? Als er in onze eigen boezem een getuigenis gloeit en wij dat onbevreesd en moedig durven uitdragen, dan zal de juiste indruk worden gewekt. Bekering zal het gevolg zijn, en daarmee zal de zaligheid ten deel vallen aan allen die gehoorzaam zijn.

Dit is ons getuigenis!

Zoekt, en gij zult vinden

(Mt. 7:7.)

Ik ben zonder enig godsdienstonderricht opgegroeid. Ik had nog nooit iets gehoord over onze hemelse Vader, en van onze Verlosser slechts verwarrende beschrijvingen gehad. Desondanks ontstond er in mij als klein kind een heel sterk en duidelijk bepaald gevoel dat er een onzichtbaar geestelijk wezen was dat belang in mij stelde, ongeveer zoals een liefhebbend vader, die mij met al mijn verwachtingen en verlangens begreep. Dit wezen was voor mijn gevoel iets zeer reëls en ik ging ermee te rade in al mijn kinderlijke noden en moeilijkheden. Langzamerhand verloor ik echter dit besef, dat mij een gevoel van veilige zekerheid had gegeven, en tijdens mijn studentenjaren had ik nog slechts een abstract Godsbegrip, tot op het moment dat ik twee zendelingen op bezoek kreeg van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Toen ik op hun kloppen de deur voor hen opende, kondigden ze aan: „Wij hebben een boodschap voor u van God.”

Ik was op dit bezoek voorbereid. Al geruime tijd had ik naar de waarheid gezocht en er smachtend naar verlangd. Zonder haar kon ik niet langer leven. Ik had het gevoel dat de waarheid bestond en dat ik die zou vinden ook.

„Wij hebben een boodschap voor u van God!” De eenvoudige woorden van die beide zendelingen troffen mij diep. Ik luisterde naar de geschiedenis van Joseph Smith. Ze lieten een Boek van Mormon bij mij achter, dat ik achter elkaar uitlas, en ik werd vervuld van een onbeschrijfelijk gevoel van blijdschap, zoals ik nog nooit eerder had ondervonden.

Ja, dit was de waarheid! Wat een onuitsprekelijke vreugde om zeker te weten dat er werkelijk zo'n Wezen bestond, precies zoals ik het in mijn kindsheid had aangevoeld, dat er een Vader in de hemel was, dat ik Zijn kind was en Hij tot in eeuwigheid mijn Vader was.

Zeer levendig herinner ik mij nog de dag waarop ik gedoopt werd en het warme, vredige, blijde gevoel dat ik toen in mijn hart kreeg. Op dat tijdstip nam ik het besluit mijn Vader in de hemel en mijn Verlosser werkelijk te leren kennen en heel innig met Hen verbonden te worden. De weg was mij duidelijk aangegeven door middel van de woorden van Joseph Smith tot John Taylor, toen hij hem

beval aandacht te schenken aan de ingevingen van Gods Geest.

„Geef acht op hetgeen de Geest u influistert,” zei Joseph. “Pas dit in uw leven toe en dan wordt het een beginsel van openbaring, zodat u de aard van deze macht kunt kennen en begrijpen.”

Ik begon mezelf er nauwgezet op toe te leggen acht te slaan op de inspraak van de Geest des Heren. Ik maakte geregeld wandelingen door de prachtige bossen van het Wiener Wald, terwijl ik de Schriften las, bad en gehoor gaf aan de Heilige Geest, waarbij ik opschreef wat die Geest mij influisterde. Ik oefende mij hierin op vrijwel dezelfde wijze als waarop men een vreemde taal beoefent.

Op zekere dag werd ik door vele zorgen verontrust, en ik besloot een naburige berg te beklimmen om de Heer te vragen om oplossingen voor mijn problemen. Onderweg stelde ik een lijst op van al datgene wat mij bezwaarde, een lijst die tot in de kleinste bijzonderheden volledig was. Het was een lange lijst. Volstaan over mijn werk begon ik behagen te scheppen in de schoonheid van de mij omringende natuur. Het verbaasde mij hoe de Heer al deze pracht bestuurde en tot leven had gewekt; Hij stelde een wet vast en stond dan al wat aan Hem onderworpen was toe zijn eigen ingewikkelde bestaan te verwezenlijken. Van lieverlede begon ik me te realiseren wat hiervan de bedoeling was en ik hield op God te smeken al mijn persoonlijke problemen voor mij op te lossen. Toen ik de top van de berg bereikt had, vroeg ik de Heer slechts om één ding, nl. om de nodige wijsheid en kracht, ten einde al die veelzijdige problemen zelf te kunnen oplossen. Ook dankte ik de Heer voor de vele zegeningen in mijn leven. Toen scheen het me toe dat een stem tot mij zei: „Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven.” (Joh. 14:6.) Toen ik de berg afdaalde, bemerkte ik dat mijn talrijke zorgen verdwenen waren. Ik was vervuld van een goddelijk leven en van het besef wat het in werkelijkheid wilde zeggen een kind van God te zijn, van goddelijke afkomst.

Sedert mijn eerste kennismaking met het Boek van Mormon had ik bewondering gekoesterd voor Nephi, de zoon van Lehi. Vaak dacht ik na over de opzichten waarin hij verschilde van Laman en Lemuel, zijn oudere broers. Het

was voor mij van groot belang dit verschil te begrijpen, daar dit ergens de maatstaf scheen te zijn waardoor mijn houding tegenover onze profeet werd bepaald. Evenals Lehi vanouds, heeft deze nl. de leiding over de grote familiekring van de Kerk. Het was voor mij van belang te weten wat er aan Nephi's gedrag ten grondslag lag, waardoor hij gerekend kon worden tot de „bouwers” en niet tot de „mopperaars.” Op een goede dag wist ik het. Het enige verschil waardoor Nephi zich werkelijk van zijn broeders onderscheidde was het feit dat hij door de macht van de Heilige Geest zelf getuige wilde zijn van de openbaringen, evenals zijn vader, terwijl zijn broeders alleen maar over die openbaringen wensten te redetwisten en te argumenteren. (Zie I Ne. 10:17-19; 15:1-11.) Zodoende werd het leven van Nephi gebouwd op persoonlijke openbaring. Hij wist en zag. Zelf besloot ik toen ook aandacht te besteden aan ieder woord van onze levende profeet, zijn woorden te bestuderen en erover in gebed te gaan en God te vragen hoe ik ze in mijn leven zou kunnen toepassen. Op deze wijze deed ik vele heerlijke ervaringen op en kreeg ik een standvastig getuigenis dat God werkelijk tot ons spreekt, waarbij Hij Zijn profeten als woordvoerders gebruikt.

De radio-uitzending van de algemene conferentie van de Kerk in april 1968 is voor mij een onvergetelijke belevenis geweest. Mijn vrouw en ik waren juist uit het ziekenhuis gekomen, waar ons dochtertje van zes maanden in de laatste stadia van kankerlijden lag. Sporen van de kwaadaardige ziekte waren reeds in haar ruggegraat aangekomen. Haar lever was tweemaal zo groot als normaal. Bij het zalven van ons kindje had ik beloofd dat ze in leven zou blijven en gezond zou worden, ook al hadden de dokters, die specialisten waren op dit gebied, ons geen hoop gegeven. Vlak daarop hoorden wij de conferentietoespraak van onze geliefde profeet David O. McKay. Hij sprak over de goddelijkheid van Jezus Christus en over de opwekking van Lazarus uit de doden. Deze boodschap stelde ons opnieuw in staat al ons vertrouwen in de macht van de Heer te stellen. O, hoe groot was de dankzegging waarmee wij die woorden zongen: „Wij danken U, Heer, voor profeten, ons tot leiding in deez' laatste tijd!”

Ons kleine meisje is inderdaad volkomen hersteld en ze is thans in ieder opzicht normaal.

God is waarlijk onze liefdevolle Vader. Hij stelt belang in ieder van ons persoonlijk. Hij is geen aannemer des seasons, maar blikkt ons veeleer in het hart. Omdat Hij ons liefheeft, wil Hij dat wij tot Hem zullen komen en gezegend zullen worden. Bovendien heeft Hij ons een levende profeet gegeven, die ons helpt de weg te vinden die ons tot in Zijn tegenwoordigheid leidt. ○

* Johann A. Wondra werd op 30 november 1958 door de doop in de Kerk opgenomen. Sindsdien is hij altijd in actieve dienst van de Kerk geweest. Hij studeerde aan de universiteit van Wenen. In het particuliere leven is hij adjunct-directeur van het Weense Burgtheater. Zijn vrouw is Ursula Tischhauser; het echtpaar heeft 3 kinderen.

De nieuwe moraal

DOOR RICHARD L. EVANS

En beetje spottend maar meer ernstig merkte iemand op: „Het ziet ernaar uit dat de nieuwe moraal vrijwel dezelfde is als de oude immoraliteit.“ Men hoort zowel lichtzinnig als bedachtzaam spreken over wat zedelijkheid nu wel of niet is. En sommigen aarzelen niet zover te gaan met te zeggen dat moraliteit een kwestie van persoonlijke inzichten en persoonlijke voorkeur is. Maar alleen gehoorzamen aan wetten, normen of geboden die ons passen en toegeven aan alles wat we willen, betekent dat we alleen onze eigen wetten gehoorzamen. Het volgen van deze weg zou kunnen leiden tot volkomen wetteloosheid — en in volkomen wetteloosheid valt er in het geheel niet te leven. Ligt het antwoord uiteindelijk niet hier: alles wat afdoet aan het leven, alles wat afbreuk doet aan de mentale, geestelijke of fysieke vermogens van de mens, is fundamenteel verkeerd. Alles wat bijdraagt tot een slechte gezondheid, een ongelukkig leven, ziekte, losbandigheid of wetteloosheid, of een onrustig geweten — alles wat de mensen neerhaalt tot een lager peil — is dat alles niet in de grond verkeerd, of zelfs immoreel? Als we het leven verlagen, als we opzettelijk iets kostbaars beschadigen dat niet te vervangen is, heeft dat dan niets met moraal te maken? Er zijn dingen die kostbaar, onbetaalbaar, onvervangbaar zijn, en als het er iemand alleen maar om te doen is zijn mentale, fysieke of geestelijke vermogens te verminderen of zichzelf, zijn geliefden of zijn kansen in dit leven te verwaarlozen, is dat dan geen kwestie van moraal? Als men de ervaring van het verleden negeert, dan baart dat grote zorgen omdat grote beschavingen in verval zijn geraakt door toe te geven aan hun neigingen; en omdat er eeuwige waarden en waarheden *bestaan* — zoals de heiligheid van het gezin, van het huwelijk, kuisheid, trouw, gezinsverband, en rein en eerlijk handelen. Deze vormen nog steeds de grondslag voor gezondheid, geluk, innerlijke vrede en een goede en veilige maatschappij. Als de zogeheten nieuwe moraal in wezen dezelfde moraal is als de oude immoraliteit, dan kunnen we, alle verstandelijke redeneringen ten spijt, in wezen dezelfde gevolgen verwachten — zoals het verleden al zo dikwijls heeft bewezen.

„Het gesproken woord“ van 9 augustus 1970.

Nieuwjaarsboodschap

Bij het begin van het nieuwe jaar plaatsen wij de foto's van alle zendingelingen die op 1 januari 1971 in het zendingsveld werkzaam zijn.

Wij verwachten in 1971 vele honderden te zullen dopen. En als wij denken aan het enthousiasme van de leden, de buitengewone hulp die zij de zendingelingen bieden en hun liefdevolle ondersteuning van de onderzoekers, dan hebben wij er het volste vertrouwen in dat de groei van de Kerk in 1971 boven alle verwachting zal zijn

Namens alle zendingelingen willen wij u danken voor uw hulp.

Met vriendelijke groeten,
P. Dalebout
Zendingspresident.

President en zuster Peter Dalebout

Harrison, Brian C.,
3889 Grove Ct.,
Palo Alto (California)

Cope, David R.,
288 S. 1st West,
Springville (Utah)

Van der Waal, Johanna,
6561 Telma Ave.,
Buena Park (California)

Ashby, Arlene,
7136 S. 2870 E.,
Salt Lake City (Utah)

Davies, Dennis,
Route 2,
Rexburg (Idaho)

Kennard, Roger B.,
395 E. State,
Farmington (Utah)

Carter, Robert C.,
1852 Spring Lane,
Salt Lake City (Utah)

Robinson, Brent T.,
Route 1, Box 86,
Idaho Falls (Idaho)

Free, Gary R.,
4631 W. 3855 S.,
Salt Lake City (Utah)

Kirkman, Lynn D.,
1300 N. 3581 W.,
West Point (Utah)

Bowlden, Val L.,
79 Farm Drive,
Midvale (Utah)

Robinson, Alden,
Fillmore (Utah)

Rookhuyzen, Larry S.,
1312 E. Palmetto,
Lompoc (California)

Braithwaite, Dale E.,
4235 W. 178 St.,
Torrance (California)

de Juncker, Ronald O.,
2209 Kirk Ave.,
Las Vegas (Nevada)

Peterson, Dwight A.,
291 E. 4th N.,
Smithfield (Utah)

Farnsworth, Kenneth A.,
P.O. Box 446,
Duschnie (Utah)

Hemingway, Paul,
1295 Valentine,
Salt Lake City (Utah)

Stewart, Quentin K.,
17086 Cloudfroft Drive,
Poway (California)

Blackburn, Hyrum C.,
Box 252,
Lovell (Wyoming)

Vincent, Lawrence P.,
1300 Scanton St.,
Aurora (Colorado)

Webster, Bart H.,
Box 323,
Rexburg (Idaho)

Corry, Jeffrey D.,
264 S. 300 West,
Cedar City (Utah)

Duncan, G. Neuman,
134 S. 200 West,
Cedar City (Utah)

Roundy, Roger,
Fielding (Utah)

Matt, Terrance L.,
S. 2515 Timberline,
Veradale (Washington)

Smith, Lanny R.,
1298 Chandler Dr.,
Salt Lake City (Utah)

Christensen, Allen R.,
Box 424,
Driggs (Idaho)

Fife, Richard J.,
119 N., 48th St. G-92,
Phoenix (Arizona)

Jensen, Byron L.,
Route 1,
Aroc (Idaho)

Barton, DeLynn C.,
Orderville (Utah)

Schooltink, Johannes,
28 Arnold St.,
Auckland (New Zealand)

Chamberlain, Lyle B.,
2787 Kentucky Ave.,
Salt Lake City (Utah)

Farmer, Wayne B.,
Route 1, Box 14,
Idaho Falls (Idaho)

Moon, D. Louise,
Box 11,
Duchesne (Utah)

Kurtz, Brenda J.,
147 Grove Ave.,
Woodbridge (New Jersey)

Fillmore, Vicki K.,
Rt. 2 Box 389,
Idaho Falls (Idaho)

Watson, Linda J.,
20, Stockers Ave.,
Winchester (Hants),
England

Meyerink, Gretchen,
4574 Cardinal St.,
St. Joseph (Michigan)

Loveridge, Luluana J.,
445 E. 4500 S.,
Salt Lake City (Utah)

Biorge, Elna M.,
8765 S. 1185 E.,
Sandy (Utah)

Meyer, Frederick,
Box 472,
Taber (Alberta), Canada

John & Wilhelmina Sieverts,
4531 Fortuna Way,
Salt Lake City (Utah)

Hilbertus & Anna Noorda,
12827 S. 1480 E.,
Draper (Utah)

Sudweeks, C. DeRay,
693 N. 300 East,
Nephi (Utah)

Hall, Bradford G.,
RFD 1,
Wellsville (Utah)

Tucker, Kevin J.,
272 N. State,
Morgan (Utah)

Christensen, Ronald G.,
2056 Crest Hill,
Salt Lake City (Utah)

Clark, Craig A.,
612 S. Newton,
Denver (Colorado)

van Drogen, C.,
Suxtebuddstr. 63,
Zwolle, Nederland

Sparkuhl, Courtney K.,
4614 Hume Ave.,
LaCrescenta (California)

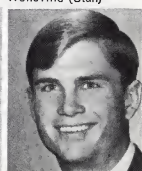
Goebel, John C.,
568 Millcreek Way,
Salt Lake City (Utah)

Briggs, Lee W.,
124 Teton Ave.,
Sugar City (Idaho)

Jay, Thomas A.,
1135 E. Avenue R.,
Palmdale (California)

Lamb, John C.,
P.O. Box 684,
Delta (Colorado)

Williams, Mark J.,
375 E. Millcreek Wa.,
Bountiful (Utah)

Smart, Don Z.,
4347 Wander Lane,
Salt Lake City (Utah)

vid Meiden, Lloyd L.,
9503 Glandon St.,
Bellflower (California)

Verschoor, Floyed L.,
P.O. Box 547,
Wilton (Arizona)

Rausch, Randall H.,
7808-7th St. N.W.,
Calgary 51 (Alberta),
Canada

Heralson, David C.,
1492 S. Main,
Albuquerque
(New Mexico)

Hoglund, Michael,
70 Alpine Ave.,
Pleasant Grove (Utah)

Romig, Brent L.,
1570 E. 1140 N.,
Logan (Utah)

Thompson, Brent G.,
121 N. 6th East,
Brigham City (Utah)

Kocyman, David N.,
2255 S. 7th East,
Salt Lake City (Utah)

Montalius, Robert L.,
1316 Hauser Blvd.,
Helena (Montana)

Miner, Sheri M.,
Springville (Utah)

Spencer, Clarence M.,
13913 Regentview,
Bellflower (California)

Copier, Robert H.,
1020 Atkin Ave.,
Salt Lake City (Utah)

Roper, Paul R.,
RFD 1, Box 381,
Provo (Utah)

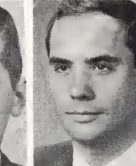
Helgesen, Jack C.,
944 Simoron Drive,
Ogden (Utah)

Wright, Douglas,
3104 Rexford,
Austin (Texas)

Allen, John L.,
776 S. Cherry Drive,
Orem (Utah)

van Straaten, Robert H.,
285 Vine Street,
Murray (Utah)

Bunnell, Robert L.,
995 Viata View Drive,
Salt Lake City (Utah)

Kemker, Wilford R.,
974 E. 4500 South,
Salt Lake City (Utah)

Skidmore, Craig J.,
4301 Conrad Avenue,
San Diego (California)

Simper, Alan G.,
RFD No. 2,
Brigham City (Utah)

Hardt, Christopher,
P.O. Box 1075,
S. Lake Tahoe (Calif.)

Jardine, Wade S.,
5028 Del Rio,
Salt Lake City (Utah)

Hull, Thomas R.,
RFD No. 1,
Preston (Idaho)

Pendleton, Edward W.,
1710 C Street,
Antioch (California)

Jones, David K.,
2835 E. 3100 S.,
Salt Lake City (Utah)

Saiter, Mark E.,
233 W. Center St.,
Heber City (Utah)

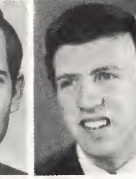
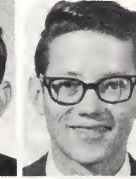
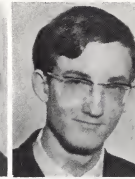
Melbos, John G.,
RFD 2, Box 560,
Ogden (Utah)

Bayles, Hanson E.,
Box 423,
Blanding (Utah)

James, Dennis R.,
221 E. 650 N.,
Bountiful (Utah)

Alcott, Bruce H.,
1594 Halsey St.,
Idaho Falls (Idaho)

Smith, Randy L.,
1300 North 1st E.,
Pleasant Grove (Utah)

Shelton, Dean,
419 E. Main,
American Fork (Utah)

Steineckert, Gary V.,
238 W. 6th North,
American Fork (Utah)

Barrett, Brett K.,
2609 - 169th Ave., N.E.,
Bellevue (Washington)

Oates, William F.,
9685 S. 1300 W.,
Riverton (Utah)

Harward, Byron L.,
1262 W. 1600 N.,
Provo (Utah)

France, Richard H.,
190 S. Main St.,
Centerville (Utah)

Crooks, John B.,
1100 E. Cedar,
Provo (Utah)

Zwang, Denis J. R.,
Box 362, Mt. Green,
Salt Lake City (Utah)

van Leeuwen, R. Kirk,
3469 Santa Rosa Dr.,
Salt Lake City (Utah)

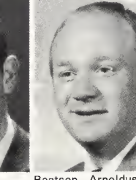
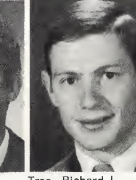
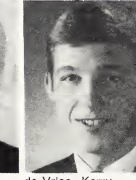
de Man, P. Adrian,
1850 Harrison Ave.,
Salt Lake City (Utah)

Loveless, Earl C.,
351 Roosevelt,
Pocatello (Idaho)

Strasburg, Lewis T.,
1383 S. 8th E.,
Orem (Utah)

Biggs, Donald E.,
2652 N. Mesa Dr.,
Mesa (Arizona)

Gretsag, Clinton R.,
191 W. 400 N.,
Spanish Fork (Utah)

Taylor, Kelly H.,
3315 N. 87th St.,
Morgan (Utah)

Murray, Gary R.,
3315 N. 87th St.,
Kansas City (Kansas)

Haase, David A.,
1061 Siml St.,
Fillmore (California)

Yist, Ege,
3403 E. 15th St.,
Long Beach (California)

de Vries, Kerry,
4951 Plymouth Dr.,
Taylorsville (Utah)

Tree, Richard J.,
398 S. 2nd West,
Heber (Utah)

Baatsen, Arnoldus J.,
1314 S. 14th E.,
Salt Lake City (Utah)

Peterson, Danny C.,
Lea (Utah)

Shurtliff, Steven E.,
3141 Kirkwood Drive,
Dallas (Texas)

Leeflang, Lourens,
411 S. 800 E.,
Salt Lake City (Utah)

Purser, Eugene,
P.O. Box 212
Roy (Utah)

McMullin, R. Bruce,
2463 Blaine Ave.,
Salt Lake City (Utah)

Hunsaker, Greg E.,
Route 1,
New Plymouth (Idaho)

Peterson, Vorl K.,
P.O. Box 644,
Chandler (Arizona)

Morgan, Keith B.,
200 N. 35 W.,
Provo (Utah)

Bolander, Bryan,
1148 E. 11500 S.,
Salt Lake City (Utah)

Robbins, Daniel K.,
2003 S. 10th E.,
Salt Lake City (Utah)

Sorensen, Clifford T. G.,
942 El Rancho Drive,
Livermore (California)

Burrows, Geoffrey D.,
Rosemary (Alberta),
Canada

Gardiner, Glen C.,
13850 S. 400 W.
Bluffdale (Utah)

Harper, Brian A.,
P.O. Box 262,
Grands Pass (Oregon)

Mendel, Peter P.,
1604 Mamaroneck,
Mamaroneck (New York)

VERTROKKEN:

Grandjean Jr., John,
Salt Lake City (Utah)

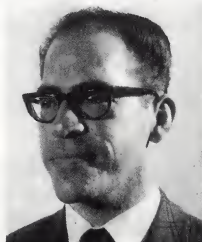
Allphin, Bonnie Jean,
Orem (Utah)

Caldwell, Lee G.,
Salt Lake City (Utah)

Madsen, Lynn A.,
Mesa (Arizona)

Jan Aldershof

Jan Weening

Grietus Streuper

Geroepen voor zendingswerk

Johanna Cornelia Last uit de gemeente Alkmaar is geroepen om een volledige zending van virentwintig maanden te vervullen in Duitsland. Ze treedt hiermee in de voetsporen van haar zuster Tineke Last die anderhalf jaar geleden hier in Nederland op zending is geweest.

Wij zijn dankbaar dat zuster Last bereid is twee jaar van haar leven te geven voor het werk van de Heer. Het zal een grootse ervaring voor haar zijn en zij zal vele mensen in Duitsland kunnen helpen zich een begrip te vormen en een getuigenis te krijgen van het Evangelie van Jezus Christus. Wij hopen dat u de gelegenheid

zult aangrijpen zuster Last te schrijven om haar te bemoedigen.

Haar adres is:
Johanna C. Last
Germany North Mission
2000 Hamburg 50
Moerkenstrasse 29 II
Duitsland

*

Er is een ontwikkeling gaande waarbij het zendingswerk in Nederland steeds meer steun gaat krijgen van jonge mensen uit ons eigen land. Drie broeders hebben een roeping ontvangen om in

het district Groningen dienst te doen als districtszending.

Jan Aldershof, Jan Weening en Grietus Streuper, alle drie uit de gemeente Groningen, hebben nu hun verlangen om het Evangelie van Jezus Christus bij de mensen te brengen in vervulling zien gaan. Ook zij zullen bij dit belangrijke werk een schat aan ervaringen opdoen en in de gelegenheid zijn hun getuigenis van de waarachtigheid van het Evangelie en de herstelling van Gods koninkrijk oparde te verdiepen. Zij hopen intens dat velen het woord van God zullen aanne-

men. Wij wensen deze broeders veel succes!

Een ogenblik van gebed met een soldaat

DOOR CARLA SANSOM

Ik zat heel alleen op de orgelbank in het door de oorlog gehavende gebouw dat wij in Hamburg als bedehuis gebruikten en studeerde juist het lied „Nader, mijn God, tot U” in. Ruim een derde deel van het dak was ingestort door het geweld van ontploffende bommen, zodat het aan één kant in flarden boven ons hoofd hing, met een groot gat boven de vergaderzaal, maar het was het enige bedehuis waar de leden van de Kerk bijeen konden komen en daarvoor was men al heel dankbaar.

Het was in het najaar van 1944. Duitsland had al ondraaglijke verliezen geleden, maar toch werden er nog regimenten samengesteld en overgeplaatst naar het oostfront om de stormloop van de binnenvallende Russische legers tot staan te brengen.

De prachtige gouden glans van de late namiddagzon lag op het klavier, terwijl mijn handen met de toetsen speelden. Door het gat in de zoldering drongen vele dissonanten van buitenaf naar binnen: geluiden van de haven, het station, het jachtige geroezemoes in de drukke straten. Toch wist ik dat God nabij was; ik had Zijn vrede zo menigmaal gevoeld.

Terwijl mijn geest zich uitvoerig met deze gedachten bezighield, werd er hard aan de buitendeur geklopt, toen nogmaals, en daarna werd er aan de deur gerammeld. Ik besefte dat het dringend moest zijn als er zo werd geklopt en haastte mij de deur open te doen. Daar stond een jonge luitenant voor me, in gevechtuniform. Ik had hem nooit eerder gezien. Toen ik hem in het schrandere, maar vermoeide gezicht keek, zei de vreemdeling: „Neemt u mij niet kwalijk, alstublieft. Ik hoorde hier een orgel spelen... Ik ben luitenant Schwartz, ik bedoel broeder Hans Schwartz uit Wenen.” Hij stak een slanke, verveerde hand uit. „U bent toch wel een heilige der laatste dagen, nietwaar?” Ik knikte van ja.

„Ons regiment is bezig over te stappen in een andere trein op het station, en toen ik op het Perron stond, hoorde ik dat mooie, bekende kerklied. Ik ging op het geluid af en het vees me de weg naar dit gebouw.”

„Maar dat is toch onmogelijk!” was mijn eerste gedachte. „Het station is minstens drie straten verderop, en dan met al dat lawaai!”

„U weet niet hoe het me verheugt deze plek te hebben gevonden,” ging hij voort. „We vertrekken over een uur, en ik moest hoognodig even bidden.” Hij zweeg even en keek me toen in de ogen. „Mag ik u vragen met mij te willen bidden?”

Ik stond een ogenblik versteld. Ik nodigde hem uit in de kerkzaal te komen. Ik had even de tijd nodig om van mijn verbazing te bekomen. Ik ging weer aan het orgel zitten en begon de welbekende melodie te spelen.

De soldaat zat op een trapje, met gesloten ogen.

Hij wil dat ik met hem ga bidden. Als het maar een meisje was, dacht ik. Dan zou het veel gemakkelijker zijn. Maar hij is je broeder, zei iets me, en hij moet noodzakelijk juist nu bidden met iemand die zijn geloofsopvatting deelt! Mijn handen drukten op de toetsen van het klavier, alsof ik mijn twijfelachtigheid met de klanken van de muziek wilde verdrijven. Met een heldere, mooie tenorstem viel de jongeman in: „Nader, mijn God, tot U.”

Wij zongen alle coupletten door.

„Soll doch trotz Kreuz und Pein, dies meine Losung sein: näher, mein Gott, zu Dir, näher zu Dir...”

Ik zag een traan in zijn oog.

„Bent u wel eens bang voor de dood geweest?” vroeg hij. „Nee,” zei ik.

„Ik weet dat ik weldra ga sterven op het slagveld,” ging hij voort.

„Och, dat is niet waar. U bent alleen maar oorlogsmoe, en verschrikkelijk uitgeput. Dan komen dergelijke gedachten als vanzelf in je op.” Ik voelde me uitermate hulpeloos.

Hij zweeg geruime tijd. Toen liet hij zich van de orgelbank af glijden en knielde neer. „Toe, alstublieft...” Hij wenkte mij om met hem mee te doen.

Ik knielde naast hem. Toen begon de soldaat zijn hart voor God uit te storten. Hij vertelde Hem hoezeer hij Hem liefhad en wat het Evangelie voor hem betekende. Hij maakte melding van de grote troost die hij steeds had ontvangen als hij op het slagveld was, maar ook dat zijn hart nu bezwaard was, daar hij voelde dat zijn tijd hier op aarde wel spoedig ten einde zou zijn. Hij wilde toch zo heel graag blijven leven om anderen te kunnen onderwijzen in waarheid en recht, maar toch, als de Heer het zo wilde, dan was hij bereid te sterven, want hij wist dat er ook aan gene zijde werk voor hem te doen was.

Mijn ogen waren vol tranen. Toen was het mijn beurt om tot de hemelse Vader te spreken. Ik was volkomen vergeten dat deze man een vreemdeling was. Het was gemakkelijk om mijn hele hart, evenals hij, open te leggen, en onwillkeurig voelde ik de tegenwoordigheid van hemelse wezens. Na het „amen” keek ik de soldaat in het gezicht.

„God zegene u, zuster,” zei hij, mij de hand reikend. „Nu zal alles veel gemakkelijker zijn.”

Ik heb die jongeman nooit meer teruggezien, maar waar hij ook mag zijn, ik weet dat hij dicht bij God is.

Deze ervaring heeft mij geleerd wat de eigenlijke waarde is van deze les van de Heiland: „Laat af van de kinderen, en verhindert hen niet tot Mij te komen; want derzulken is het Koninkrijk der hemelen.” (Mt. 19:14) Om iemands naaste te kunnen zijn en als één menselijk gezin één hart te zijn, is het zo belangrijk dat wij ons geven, zoals kinderen dat doen. Wij moeten werken aan onze eigen mentaliteit en zo nodig onze standpunten herzien; wij moeten gebruik maken van de hulpmiddelen waarmee wij bruggen kunnen bouwen van mens tot mens en van hart tot hart.

Als het onszelf eens mocht overkomen . . .

DOOR RICHARD L. EVANS

In antwoord op de vraag hoe de misdaad uit het leven verdreven zou kunnen worden, heeft Solon in het oude Athene eens gezegd: „Er zal een eind komen (aan de misdaad) zodra zij die er niet door benadeeld zijn dezelfde verontwaardiging gaan voelen als zij die dat wel zijn.¹ Er wordt wel eens gezegd: „Alleen bij de gratie Gods besta ik nog.“ Onder bepaalde omstandigheden kunnen wij allen in nood komen te verkeren, bijv. door ziekte, ongeval, vijandelijke aanvallen enz., waardoor wij hulpbehoevend zouden worden, en letterlijk iemand nodig zouden hebben om ons te redden uit de nood. Hoe kunnen wij dan stilzwijgend voorbijgaan aan de ernstige, dringend om hulp smekende noden van anderen? Hoe zouden wij onverschillig kunnen blijven in een werkelijk bestaande wanhopige situatie? „De grootste zonde die men tegenover de mensen kan begaan,“ heeft George Bernard Shaw² eens gezegd, „is niet hen te haten, maar onverschillig tegenover hen te staan.“ Er wordt in het algemeen veel gesproken over, en ogenschijnlijk veel zorg besteed aan de mensen en hun moeilijkheden, doch maar al te vaak heerst er blijkbaar onverschilligheid in het voorzien in de onmiddellijke en dringende noden van de mensen persoonlijk, die zelfs zover kan gaan dat men weigert anderen te hulp te komen met de wel eens ongevoelige verontschuldiging dat men zich er niet mee wil bemoeien om er niet zelf bij betrokken te raken. Maar al te vaak herhaalt zich hierin de gelijkenis van de Heiland over de man die werd geslagen en beroofd en die men voor dood liet liggen. Menigeen „ging tegenover hem voorbij“³ en deed alsof hij niets hoorde of zag, doch de barmhartige Samaritaan schittert maar al te vaak door volkomen afwezigheid. Wij worden evenwel door de woorden van John Donne herinnerd aan het feit dat „geen mens een eiland is“ (d.w.z. dat niemand geheel op zichzelf staat).⁴ Hiermee wordt bedoeld dat alleen omdat iets ons niet overkomt op hetzelfde ogenblik dat het anderen overkomt, dit niet wil zeggen dat het ons niet raakt, dat wij er onvatbaar voor zijn. Als er een dolle hond losloopt, kunnen wij niet weten wie erdoor gebeten zal worden. Wat er met andere mensen gebeurt mogen we niet rustig naast ons neerleggen, dat is niet redelijk en ook niet veilig. Wij kunnen niet met een gerust geweten uitgaan van de veronderstelling dat het ons niet aangaat. In zekere zin overkomt hetgeen iemand van ons wedervaart ons allen en wie in moeilijkheden verkeert moet geholpen worden, als wij een veilige en geordende samenleving willen hebben. Daarbij mogen we niet vergeten hoe bekommerd wij zouden zijn en hoe wij ons zouden voelen als hetgeen anderen overkomt, onszelf eens mocht overkomen, en hoe wij ons zouden afvragen waarom anderen zich zouden afwenden en doen alsof ze niets gezien hadden, en aan ons voorbij zouden gaan. „Er zal een eind komen (aan de misdaad) zodra zij die er niet door benadeeld zijn dezelfde verontwaardiging gaan voelen als zij die dat wél zijn.“

„Het gesproken woord“ van het Tempelplein, uitgezonden via KSL en Columbia Broadcasting System op 12 April 1970.

1 Solon, *Athena's wetgever* (638—568 v. Chr.).

2 Shaw, George Bernard, *journalist, criticus en toneelschrijver van Ierse afkomst*.

3 Zie Luk. 10:30-37.

4 John Donne, Engels dichter en geestelijke (1573—1631) in zijn zeventiende-eeuwse „Meditation“.